

INTRASJON, ARBEIDSLØSHET OG ØKT ARBEIDSPRESS

ed Follum Fabrikker

enkelt papirmaskin. Ved hjelp av oppslags-
tavler vil de ansatte på hver maskin kun-
ne regne ut hva de har oppnådd etter en
dags produksjon. Det regnes med at tavlen
vil virke som stimulator."

Hvordan det nye lønssystemet vil virke,
kommer enda tydeligere fram i følgende:
"Treforedlings industrien karakteriseres
som et lavtlønnsfag. Det fører bl.a. til at
industrien ikke kan konkurrere på like fot
om arbeidskraften." "Prosjektet" tar derfor
sikte på å oppnå en differensiert avlønning.
Det bør gis tillegg for oppnådd Driftsopera-
tørstatus og når man rykker opp og anset-
tes i en nøkkelstilling. Disse grupper vil
ikke kunne betraktes som lavtlønnsgrupper.

Så langt Jaglands artikler. Men hva inne-
bærer egentlig disse samarbeidsresultatene?

For det første: når en ser på de før-
tidspensjoner som blir gitt, kr.5900 og kr.
8800 for henholdsvis ugifte og gifte, er det
ikke noe annet enn et litt penere måte
å sparke folk på. Alle vet at kr.5900,- pr.

år ikke er til å eksistere på dersom en
ikke skal leve umenneskelig spartansk. Når
det så i tillegg kommer at pensjonsbeløpet
reduseres med 1/10 for hvert år som
mangler på 20 års tjenestetid, kan en bare
kalle dette et skammelig tilbud. For å opp-
nå en lusen pensjon må en endatil ha ned-
lagt hele 20 av ens beste arbeidsår i be-
driften.

Når de ledende tillitsmenn i Follum
Arbeiderforening så ubetinget og endatil
positivt går med på dette rasjonaliserings-
prosjekt, tyder dette på en naivitet og
uvidenhet som både på kort, men først og
fremst på lengre sikt representerer den
største fare for arbeidernes interesser.

Ca.160 arbeidsplasser blir trukket
inn. Det blir slått stort på at dette ikke
betyr at det blir sagt opp like mange mann.
Nedtrappinga skal skje ved tidligpensjonering
og "naturlig avgang". Men like fullt be-
tyr det at et distrikt, som alt lenge har
hatt store vansker med sysselsettinga, får
en kraftig innskrenking i antall arbeids-

plasser.

De arbeidere som står igjen på be-
driften etter rasjonaliseringa får hardere
arbeidspress enn før. Det sies at de skal
få "sin del av den økonomiske gevinst som
planen forutsetter." På Follum Fabrikker
såvel som ved noen annen bedrift i et kap-
italistisk samfunn betyr dette at arbeiderne
får bare en del av den verdi de skaper.
Hardere arbeidstempo betyr derfor hardere
utbytting. Utbyttinga forsøker en å forsterke
gjennom et nytt såkalt differensiert lønns-
system. Det blir reklamert for at enhver
skal få etter innsats, innsatsen kan leses
av på oppslagstavla, og man håper at denne
tavla "vil virke som en stimulator." Det er
åpenbart at dette systemet tar sikte på å
splitte arbeiderne opp i grupper som i
stedet for å samarbeide skal konkurrere
med hverandre.

Ved å la arbeiderne sjøl delta i rasjonal-
iseringsarbeidet gjennom den såkalte opp-
læringsplanen, gjøres de ansvarlige for at
arbeidskamerater mister jobben. "Dette er
forpliktende samarbeid i praksis". Her
kommer fagforeningsledelsens fulkomne
uforstand og lakeivirksomhet klart fram.
I stedet for å påpeke overfor arbeiderne
at de og bedriftsledelsen har, og må ha
motsatte interesser, gjør de det motsatte.
De løper bedriftsledelsens ærend og ut-
taler: "Alle er klar over at en stor og
gjennomgripende forandring vil bli en stor
belastning for mange av de ansatte. Det er
derfor nødvendig med en systematisk plan-
legging som de ansatte kan godta og forstå."
De ansatte skal altså læres opp til å godta
og forstå de belastninger de blir utsatt for,
de som blir bort rasjonalisert skal godta
og forstå dette også.

Det kan derfor ikke forbause noen at den
samme fagforeningsledelse er særdeles
godt ansett av bedriftsledelsen. Bedriftens
personalsjef, Finn Strøm Rasmussen, har
gitt følgende karakteristikk av tillits-
mennene: "De er dyktige, meget avanserte i
sin faglige tankegang og i sine metoder.
Dessuten er de samarbeidsvillige. God at-
test og ingen overdrivelse."

Etterhvert som krisa i kapitalismen
utvikler seg, blir det imidlertid stadig
mer klart for arbeidsfolk hvilket svik og
sjølbdrag et samarbeid med storkapitalen
er. Dette samarbeidet tjener ikke arbeider-
klassen, tvert imot, det stiller arbeiderne i
en fullstendig forsvarsløs posisjon, etter
hvert vil kapitaleierne kunne gå stadig hard-
ere fram og nesten uten motstand velte byrd-
ene over på arbeidsfolk.

Derfor må samarbeidsfolka avsløres
-- og kastes fra sine tillitsverv.
Nestformann i Follum Arbeiderforening,
Thormod Michalsen, står nå øverst
på SFs stortingsliste i Buskerud.

tter tomtespekulasjon

RAGNAR CHRISTIANSEN (A) LØPER ÆREND FOR CHRYSLER-KONSERNET

Amerikansk monopolkapital representert
ved storkonsernet Chrysler etablerer seg
nå i Norge under navnet Chrysler Norge
A/S. Chryslers inntreden på det norske
marked med et eget importfirma har vakt
forferdelse blant kapitalister i den norske
bilbransjen. Monopolkapitalen har ingen
vansker med å knekke de små norske
kapitalistene, det viser nettopp den måten
tidligere importør Kolberg Caspary A/S
er blitt sparket ut på. Stilt overfor mulig-
heten av en "samarbeidsavtale" som ville
påføre Kolberg Caspary et tap på flere
millioner kroner i den kommende fire-
årsperiode, måtte det norske firma vike
unna for den amerikanske kapitalgiganten.

Også den lille kapitalist utbytter arbeids-
folk. Derfor har vi selv sagt ikke noen
medfølelse med den lille eller middels-
store kapitalist som blir slukt av mono-
polkapitalen. Det vi er opptatt av er at
etter hvert som monopolkapitalen vokser
seg stadig sterkere, skjerpes motsetninga
mellom arbeid og kapital, og dermed også
klassekampen. For igjen å bruke eksem-
plet Kolberg Caspary: før bruddet med
Chrysler hadde firmaet 280 ansatte. Nå
er tallet sunket til 180. Denne nedtrap-
pinga av arbeidsstokken har ført til at de
eldste arbeiderne har mistet jobben.

Norge en prøveklut for stor-
kapitalen med støtte av sosial-
demokratene i DNA og SF.

Chrysler Norge A/S har slått seg ned i
Drammen, og det er meningen at selskapet
skal satse 30 millioner kroner på å inn-
arbeide seg på det norske marked. Den
ansatte ledelsen har gitt uttrykk for at
Norge er en prøveklut for Chrysler.

De sosialdemokratiske-styrte kommunene i
Drammensområdet har knivet intenst for å
få Chrysler til å etablere seg i deres res-
pektive kommuner. Lengst synes sosial-
demokratene i Nedre Eiker å ha gått.

Grunnet en fullstendig ufornuftig areal-
disponering står denne kommunen i dag
uten høvelige industritomter. Men sosial-
demokrater i tjeneste for monopolkapi-
talen vet råd. I kommunen finnes et sam-
menhengende jordbruksområde på 2000
dekar, et av de mest verdifulle dyrkings-
områder på Østlandet. Dette området
vil sosialdemokratene nå anvende til indu-
striområder.

Innen dette området var det naturligvis
ikke vanskelig å finne en jordeier som vil-
le delta i en gigantisk tomtespekulasjon.
Han tilbød sin eiendom på 130 dekar til
salgs under trusel om ekspropriasjon
(dette har store skattemessige fordeler) -
salgssummen ble satt til 1,3 mill. kroner.

Ved salg av eiendommen til vanlig jord-
bruksdrift ville han ha fått anbud på ca.
300 000 kroner. Her ser vi nok et ek-
sempel på hvordan arbeidernes skatte-
penger anvendes i kapitalens tjeneste.
Sosialdemokratiet var innstilt på at
Chrysler skulle få overdratt eien-
dommen "på gunstig måte".

Imidlertid opplevde sosialdemokratene den
store skuffelse at kommunen ble nektet
konsesjon på anvendelse av eiendommen til
industriformål. Den monopolkapitalistiske
tjenesteiver var så stor at sosialdemokra-
tenes fremste representant i Buskerud,
stortingsmann Ragnar Christiansen brakte
konsesjonsavslaget fram for Stortinget.

Chrysler Norge A/S søker nå å leie for-
skjellige eiendommer i Drammensområdet.
Konsesjonssøknader om slike leieforhold er
enstemmig anbefalt både av formannskapet
i Lier og Drammen. SF's representant i
formannskapet i Drammens bystyre, Thor
Adler Knudsen, hadde ingen vansker med å
tilrå at utenlandsk monopolkapital skulle få
slike leieforhold. Hans holdning var også:
"under hensyn til arbeidsplassene må vi
anbefale slike konsesjoner."

Stor ledighet blant ung- dom i Drammensområdet

600 satt på porten de si-
årene i Drammens-dist-
Nye, større, oppsinn-
vikter traf-
Framtida i treforedlingsindustrien
OGSÅ DE GODE BEDRIFTENE
TRENGE FÆRRE ARBEIDSTAKE
Follum-situasjonen i Bergens-området
Dobbelt så mange
ledige som i fjor

Den skjulte arbeidsledighet eksisterer i
stort omfang i dagens Norge, i særlig grad
blant ungdom. I Drammensområdet er
dette et stort og følgbart problem. Ungdoms-
grupper vandrer arbeidsløse omkring i byen,
henger på kaféer og gatehjørner.

Klassekampen hadde følgende samtale med
én av de som inntil ganske nylig var å finne
blant denne gruppen arbeidsledige.
-Er det riktig det som ofte påstås at den
arbeidsledige ungdommen er arbeidssky,
asosial og ikke vil arbeide?

- I 95% av tilfellene nei. Det er ungdom
med ulik utdanning og ulik arbeidsmessig
bakgrunn. Men felles for de aller fleste er
behovet for å komme inn i et yrke. At en
del av dem bråker og herjer en del, ofte i
nen desperasjon, synes ikke jeg er så rart.
Jeg holdt på å bli tussete sjøl av å bli gå-
ende arbeidsledig.

-Hvilken utdanning har de fleste av disse
ungdommene?

- Mange har realskole-eksamen, svært man-
ge har eksamen fra yrkesskolen, mange har
slik som jeg forsøkt å komme gjennom lær-
lingeskolen, men har måttet gi opp.

-Måtte du gi opp?

-Ja, det var umulig å få jobb som lærling.
Jeg begynte på rørleggerlinja i fjor høst.
På læringskolen har vi én dag i uka med
teori da vi er på skolen, resten av uka er
det meningen at vi skal være ute på jobb.
Men jobb var det altså helt umulig å få, en-
da jeg har såkalte "gode forbindelser", on-

kel min er rørleggermester. Jeg holdt ut
til i slutten av februar i år. Da var jeg
nødt til å se meg om etter annet arbeid.
For så vidt var jeg heldig. For noen uker
siden ble det ledig noen plasser ved Dram-
men Papermill, og så fikk jeg slengt meg
inn der.

-Mulighetene ved yrkesvalget synes ikke å
være særlig varierte.

-Nei det skal være sikkert, det var bare å
ta det som kom.

-Var det ikke mulig å gå over til ei annen
linje på skolen?

-Jo, men det var like ille på de fleste av
linjene. Jeg har en kamerat som fullførte
bilmekanikerlinja. Han har ennå ikke fått
seg jobb.

-Men før eller seinere blir vel de fleste
nødt til å finne seg en jobb, de kan vel
ikke i ubegrenset tid leve hos foreldrene.

-Det er riktig, og det er et jævlig problem
for mange. Noen reiser bort, noen tar ar-
beid i Oslo og bor her, men det er ikke en-
kelt det heller. På meg virket arbeids-
ledigheten slik at jeg ble alvorlig nervøs og
fikk til slutt vansker med fordøyelsen. Ei
stund trodde jeg sikkert at jeg hadde fått
magesår.

Rapporten fra Arbeidskontoret for Drammen
og omegn for April måned viser at det ved
månedens utgang var 114 personer uten
arbeid i hele distriktet, derav 41 kvinnelige.
Det opplyses at det er 79 færre enn forrige
måned. Av de arbeidsløse er 6 ungdommer
under 20 år. Med denne rapporten søker
kontoret å vise at arbeidsløsheten er
ubetydelig, særlig blandt ungdom. Å
forsikre seg om at Arbeidskontorets
tall er gale, kan en ganske enkelt gjøre
ved å ta en tur på en av kaféene en kveld.
Når Arbeidskontoret kan komme med
slike urimligheter skyldes det i første
rekke at ungdommen i distriktet har
fått kontoret i vrangstrupen og ikke opp-
søker det fordi de finner det hensiktsløst,
"det er bare ræva." De forsøker heller på
egen hånd å skaffe seg arbeid.

Undersøkelser i distriktet tyder på at det
bare i Drammen er omlag 200 ungdommer
som er arbeidsløse. Særlig utgjør jentene
en stor del av denne gruppen.

ARBEIDERKLASSEN TRENGER..., forts. fra 4. bilagsside.

Et kommunistisk arbeiderparti.

Det arbeiderklassen trenger, er et virke-
lig revolusjonært kommunistisk arbeider-
parti, som kan utløse, samordne, organi-
sere og lede kampen på alle områder i sam-
funnet.

Hvorfor kaller vi det kommunistisk?
Fordi dets mål må være å lede kampen
for sosialismen: et samfunn der arbeider-
klassen hersker (dvs. proletariatet ut-
øver diktatur over kapitalen). Dette
må videreutvikles til kommunismen:
det samfunn der all ulikhet av klassekarak-
ter, alle klasseskiller er visket ut. Bare
ved å utslette alle klasseskiller kan ar-
beiderklassen sikre seg et virkelig leve-
lig samfunn.

Det kommunistiske partiet har som oppga-
ve å lede arbeiderklassens revolusjon
mot kapitalmakta. Makttoverakelsen kan
ikke skje gjennom Stortinget. Storkapita-
len, USA og NATO vil ikke finne seg i det
uten motstand. Det norske folkets frigjø-
ring må være dets eget verk. Det må væ-
re et resultat av arbeiderklassens og de
andre progressive klassers kamp under le-
delse av et ekte kommunistisk parti.

Men på kort sikt trengs et slikt kommu-

nistisk parti. Hvem skal føre ut opplysnin-
ger om hva som skjer i klassekampen, i
arbeiderklassens stilling osv.? Hvem skal
samordne arbeidernes, småbrukernes og
de intellektuelles kamp? AP? SF? Høyre-
ledelsen i NKP? Vi har sett at disse er u-
duglige. Et revolusjonært parti må til like
mye i Buskerud som andre steder i landet.

Dette partiet må bygge på den revolusjonæ-
re teorien: Marxisme-leninisme- Mao
Tsetung tenkning. Denne teorien er sammen-
fatningen av arbeiderklassens kamp og de
erfaringene som er trukket ut av den, i før-
ste rekke av Marx, Engels, Lenin, Stalin
og Mao Tsetung.

Marxisme-leninisme Mao Tsetung tenk-
ning hjelper oss slik at vi slipper å gå ut i
klassekampen i blinde. Ved hjelp av den
kan vi holde en stø kurs og sikre seieren.

Derfor oppfordrer vi alle som innser behø-
vet for et revolusjonært kommunistisk par-
ti og ønsker å være med på arbeidet for
det: Tilegn dere kunnskaper i marxisme-
leninismen. Lag studieringer. Dersom dere
har vansker med litteratur, skriv til KLAS-
SEKAMPEN. Hold kontakten med oss slik
at vi kan samle alle revolusjonære krefter
og ta de første nødvendige skritt framover
på veien mot arbeiderklassens frigjøring.

for vietnam om NATO

I samarbeid med Oslo/Akershus-utvalget
for kampanjen Norge ut av NATO, gir
Solidaritetskomiteen ut et spesial nummer
av For Vietnam som omhandler Nato. Bladet
har mange gode artikler, bl.a. om Natos
rolle som kapitalens tjener under tilspissa
klassekamp i medlemslandene.
Bladet koster kr. 1,- og kan bestilles
fra Solidaritetskomiteen for Vietnam,
Merk ! Ny adresse:
Boks 558, Sentrum Postkontor, Oslo 1.

MASKINPISTOLER OG LANGKØLLER MOT MASSEAKSJONER

Norsk opprørspoliti på treningsleir ved Skien

Lenin sier i "Staten og revolusjonen": "Staten er en maskin til å opprettholde en klasses herredømme over en annen. Det er umulig å tvinge størsteparten av samfunnet til å arbeide for en annen del uten et permanent maktapparat. Den stående hær og politiet er de viktigste voldsredskaper for staten."

Forrige nummer av KLASSEKAMPEN ga et innblikk i dette klasseskildet ved å vise at det finnes "greske" lover og forordninger også i Norge.

I Skiensavisa Varden sto det for ei tid siden et stort oppslag med tittelen "Intet stopper politireservene". Det refererte til et fire ukers kurs for 130 mann i Politireserven, stasjonert på Kulten i Gjerpen. Avisen skriver: "De fire troppene under ledelse av sine troppssjefer imponerte med presisjon i sine øvelser i sluttet orden, drill, opp-treden i massetjeneste med bl.a. angrep og forsvar med langkøller, med diverse formasjoner i forbindelse med massetjeneste, med demontering og sammensetning av våpen....."

De 130 karene i Politireserven er i alderen 23-43 år og kommer fra hele det sørlige Øst-Norge. Det er utrykningssjef Pål Feining som har kommandoen over politireserven, men når karene etter øvelsen kommer hver til sitt, blir de satt under kommando av sine respektive politikkamre."

Som vi har sett utallige ganger under politiske demonstrasjoner i det siste, har politiet åpenbart stilt seg på borgerrampens side. Samtidig veit vi at krisa i kapitalismen blir mer merkbart for hver dag, og arbeiderklassen er i ferd med på nytt å organisere kampen mot kapitalen. Men borgerskapet organiserer også sitt tvangsapparat i takt med arbeiderklassens kamp. Derfor holder politireservene rundt om i landet treningskurs i "massetjeneste", dvs. kurs i hvordan en mest mulig effektivt skal slå ned demonstrasjoner og andre masseaksjoner. Disse tingene kan vi lære bl.a. av den norske arbeiderklassens kamp mot borgerskapets diktatur helt fra århundreskiftet til i dag.

I begynnelsen av århundret var det et økonomisk oppsving og vekst i industrien som økte etterspørselen etter arbeidskraft. Med dette fulgte selvstendige arbeidskonflikter av mye større omfang enn en tidligere hadde opplevd. Derfor måtte borgerskapet innrette sitt undertrykkelsesapparat etter dette. Politiet hadde opprinnelig vært stedbundet og lønnet av kommunen, hvilket umuliggjorde regelmessig disponering utenfor grensen av den kommune hvor det var ansatt. Ved større opptøyer måtte derfor militæret innkalles. Fra 1913 ble det innledet forsøk på å bedre politiets muligheter. Det ble åpnet adgang til "et visst antall betjenter til etterforskning – samt assistanse for politiet – hvor som helst – under opptøyer o.l."

Fra 1916 ble det foreslått og bevilget for slike korps i Oslo, Bergen og Trondheim. I 1920 ble disse bestemmelsene delvis endret ("forbedret") og utvidet til andre byer – og selvstendige som et svar på de tilspissede klassesammenhengene. Den 10. juni 1927 fikk vi så en ny politilov, hvor politiet fremdeles var kommunelønnet, men statsmyndighetene fikk nå full bestemmelsesrett over det. Og den ga "i farens stund staten rådighet over hele landets politistyrke."

Men i slutten av tyveårene og begynnelsen av tredveårene kom verdenskrisen som skapte forvirring og panikk i det fleste kapitalistiske land. Arbeidernes kamp fikk en ny karakter, og så også borgerskapets undertrykkelsesapparat.

I 1931 kom den berømmelige statspolitilovningen. Den kan illustreres ved klipp fra St.prp. nr. 44 og S.Inst. nr. 103, 1931:

"Som forholdene i den senere tid har utviklet seg har man kommet til at det vil være fordelaktig å få et fast statspolitikorps som staten til enhver tid er herre over. Opprettelsen av dette statspoliti må gjøre det overflødig å tilkalle militær bistand til rent politimessige formål."

Det er på mange måter uheldig å anvende militær til slike formål fordi:

1. Militærets oppdragelse er rettet mot andre formål enn politiets
2. Siden deres styrke ligger i deres masse og utrustning, vil det for staten være forkost-

bart

3. Det vil være til skade for militæret selv, idet det er skikket til å bringe militæret i en skjev stilling til befolkningen og kompromitere militærets nasjonale oppgave (Man har grunn til å tro at denne siden av saken er helt avgjørende for militærets syn på dette spørsmål.)

Statspolitiets formål er:

1. Forebyggelse og demping av større oppløp og mer eller mindre organiserte volds- og trusselforsøk av et større antall personer
2. Ordensvakt ved stevner, festligheter og naturkatastrofer
3. Bekjempelse av smugling
4. Etterforskning
5. Oppsporing av forbrytere
6. Motarbeide omstreiferuvesenet

Kommentar til Menstadslaget 1931:

Selv om de tilfeldig sammensatte, uøvde og mindre tilfredsstillende utrustede politistyrker under sin ad hoc ledelse også ved den anledning – under utvisning av uforferdenhet og mot – ytet et arbeide som er all anerkjennelse verd, var Menstad dog et nederlag. Et nederlag som kunne fått skjevnesvangre følger for politiets prestisje og for maktforholdet mellom "staten og gaten", hvis man ikke i tide hadde fått statspolitiet, som senere har vist at det har kunnet makte denslags situasjoner uten at man har behøvd ty til assistanse av militæret. Etter Menstadslaget ble, som det vil erindres, betydelige oppbud både fra hæren og marinen tilkalt for å gjenopprette orden."

Statspolitiet var altså spesielt rekruttert og oppvurdert med henblikk på konflikter og demonstrasjoner. Dessuten var de til forskjell fra annet politi bevæpnet med pistoler, karabiner, maskinpistoler og tåregass. Men statspolitiet ble sterkt forhatt pga. sin opptreden ved bl.a. Menstad i 1931, Randsfjordkonflikten i -32, veikonflikten i -32, meierikonflikten i Porsgrunn -33, og ble regelmessig utsatt for boikott. Det førte til at Stortinget i juni 1934 besluttet at Staten skulle overta hele politiforvaltningen. Og ved de store politikorps skulle det avsettes en særskilt utrykningsstyrke som til stadighet skulle ha spesielle øvelser med sikte på den ekstraordinære tjeneste.

I S. Inst. nr. 60 1934 kan en lese:

"Om behovet for ekstraordinær politihjelp: At der i vårt samfunn foreligger et behov for politihjelp som det lokalt bestemte politi med dets nuværende organisasjon ikke på tilfredsstillende måte kan yte, turde være alminnelig erkjent og framgår med tydelighet allerede av det faktum at statens myndigheter ved mangfoldige anledninger har måttet ty til ekstraordinære foranstaltninger for å skaffe det lokale politi hjelp til å opprettholde fred og orden, til bekjempelse av lovstridig virksomhet og til sporing og uskadeliggjøring av lovovertredere."

Dette har vært gjort ved:

1. Verving av mannskaper som ordensvern
2. Utkommandering av militær for å opprettholde orden og for å utføre sikkerhetsvakt
3. Rekvirering av kommunelønnet politi
4. Opprettelse av statspoliti

De oppgavene som disse har vært med på å løse, har vært samfunnsoppgaver av første rang."

Nå må en imidlertid få en fastere ordning på dette ekstraordinære politiet ved å opprette en reservepolitistyrke som bl.a. virker mindre provoserende enn det som har vært tilfelle før."

Det er denslags politireserver som holder treningskurs i masseaksjoner for å bli i stand til å løse "samfunnsoppgaver av første rang". Men et slikt opprørspoliti er selvstendig på lang sikt ikke nok. I 1950 ble "loven om særlege åtgjerdinger under krig, krigsfare og liknende forhold" vedtatt. Den åpner igjen legal adgang til militær bistand for politiet når det skulle være nødvendig (dvs. når borgerskapets makt er truet). Selvfølgelig vil politi og spesialutdannet opprørspoliti bli satt inn i første omgang og i mindre konflikter. Men ser vi på oppsvinget i klassekampen i dag, har vi grunn til å vente at militærmakta vil bli satt inn mot arbeiderklassen.

Konklusjonen må være: Parlamentarisk vei til sosialismen er en illusjon – Borgerdiktaturet må knuses.

Arbeiderklassen trenger et revolusjonært parti

Vi har på disse fire sidene forsøkt å ta opp noen hovedspørsmål fra arbeiderklassens stilling, sånn som vi ser den i fylket vår. Mange av dem er spørsmål som er felles for arbeiderklassen i hele Norge.

Disse sakene viser at arbeiderklassens stilling slett ikke er preget av "trygghet" og "velferd", men at overklassen – kapitalistene – bestemmer over vårt liv og vår helse på arbeidsplassene.

Borgerskapets diktatur hersker. Dette gjelder på tross av alle pene ord om "frie valg" og andre "friheter". Staten tar seg av kapitalistenes interesser.

Skulle vi – folket – true kapitalistenes herredømme, står staten klar til å beskytte pengesekken med militære og væpnet spesialpoliti. Dette gjelder ikke bare i fjernere og mer urolige verdensdeler. Historien fra Skien viser at staten rustet seg for denne muligheten også her.

Arbeidsfolk trenger organisasjon.

Hva er svaret? Hvordan kan vi vinne muligheten til å forme politikken som vi ønsker? Bare gjennom at vi arbeidsfolk står organiserte er vi sterke.

Gjennom historien ser vi at det er en sterk og organisert arbeiderklasse som har vunnet framskrittet. Ingen goder for arbeidsfolk har kommet som gave, men bare som resultater av kamp.

Vi ser også at arbeiderklassens vikende stilling i dag er et resultat av at dens organisasjoner er ødelagt. AP-sosialdemokratene har erstattet klassekampen med klassesamarbeid. Resultat: Arbeidsfolk står hjelpeløse mot kapitalistenes overgrep.

Fagopposisjon er nødvendig for å gjøre fagorganisasjonene til arbeidernes kamporganisasjoner igjen. Vi må renske ut de forræderiske samarbeiderne og føre kamp

for arbeiderklassens interesser.

Men arbeiderklassen trenger ikke bare en fagbevegelse som fører politikk etter dens interesser. Enda mer trenger den et virkelig arbeiderparti – et parti som ikke bare på den enkelte arbeidsplass, men i hele samfunnet tar opp dens interesser. Det er mangelen på et virkelig arbeiderparti som gjør arbeiderklassen mest hjelpeløs i dag.

AP, SF, og høyrefløyen i NKP er ikke svaret.

Hvorfor er ikke AP et virkelig arbeiderparti? AP satt med regjeringa i 20 år. I den tiden blei kapitaleierne stadig sterkere. Rasjonalisering, "samarbeid" med utbytterne osv. ble innført på den enkelte arbeidsplass. Dermed har utbyttinga av arbeidsfolk stadig økt. Samtidig ble fagbevegelsen uthult.

AP fikk også Norge inn i USA-imperialismens militærmakt NATO, og sikret uten-

landsk storkapitals grep over Norge. Alt dette kunne AP bare få arbeiderne med på ved å ved å frønstille seg som et arbeiderparti – som handlet i arbeidernes interesser. Men i virkeligheten var AP for lengst blitt storkapitalens parti. Det opprettholdt trygge og rimlige forhold for storkapitalen ved å føre arbeiderklassen bak lyset.

AP-ledelsen er arbeiderklassens fiende. SF-ledelsen og høyrefløyen i NKP som behersker NKP's ledelse, fører en politikk som går ut på å "drive AP til venstre", samtidig som de bekjemper alle revolusjonære, både SUF'ere og andre. Dermed slipper de etter AP, og er ellers ute av stand til til å foreta seg noe som helst av praktisk betydning – utenom å reklamere for seg sjøl ved valg. Disse falske "arbeider"-partier har ærlige og skikkelige folk både blant medlemmer og velgere, men noe redskap for arbeiderklassens kamp kan de likevel ikke være.

forts. 3. bilagsside

ABONNER PÅ

KLASSEKAMPEN
marxist-leninistisk arbeideravis

Tveita postkontor
Oslo 6
Postgiro 20 66 99

les arbeiderklassens avis

Utkommer månedlig. Årsabonnement kr. 15,-. Gruppeabonnement gir prisreduksjon.

AUF

EI SMÅBORGERLIG SEKT

Arbeidernes Ungdomsfylking er en u-sannsynlig lite ensartet organisasjon. I landsmølestokk såvel som i distriktene og på lagsplan er AUF sammensatt av grupper som står så langt fra hverandre politisk at ei analyse må ta utgangspunkt nettopp i hva som skiller, ikke i hva som forener. AUF har i dag ca. 7000 kontingentbeta- lende medlemmer, fordelt på ca. 300 lag. En stor del av disse eksisterer bare på papiret (ca. 2000?) for å øke distriktsorganisasjonenes landsmøte-representasjon. Hovedtyngden er konsentrert i Trøndelag/Møre og Romsdal (dvs. ca. 2500 av medlemmene.) AUF står svakt i de største byene, især i Oslo, Bergen og Trondheim.

Medlemmene rekrutteres på vidt forskjellige premisser. På mange steder (gjærne avfolkningsstrøk) er AUF simpelthen stedets fritidsklubb. (Medlemmer slipper billigere inn på dansefester.) Interessant er det å merke seg at de steder der AUF går fram i dag, særlig er de strøk i landet der reaksjonære krefter står sterkt (f. eks. Agderfylkene). Samtidig har AUF nesten ingen tilslutning fra ungdom i Oslo, der halvparten av de knapt 500 medlemmene er innflyttere.

Det er også viktig å merke seg at rekrutteringa til AUF er i ferd med å bli stadig mer småborgerlig. Innslaget av barn av høyere offentlige funksjonærer, og såkalte "arbeiderbevegelses-funksjonærer" er stadig voksende. Innen DNA-apparatet er det etterhvert bygd opp et formidabelt toppskikt av sekretærer, heldags fagforeningsformenn, AOF-funksjonærer, bystyremedlemmer, journalister m.m., og deres avkom dominerer i dag sterkt i AUF. AUF rekrutterer svært lite arbeider- ungdom med proletariske bakgrunn, og på mange store industristeder (som Mo i Rana) er AUF helt uten medlemmer.

Den ulike rekrutteringsbakgrunnen gir seg utslag i selve arbeidsstilen i AUF, - helt ned på grunnplanet. De medlemmene som er vervet på politiske premisser (gjærne skoleungdom fra funksjonærfamilier) er oftest de mest aktive folka. Det er gjærne dem som sitter i lags- og distriktslagsstyrene. Dette har to konsekvenser: 1. De politisk interesserte folka bruker all sin tid på å administrere "daukjøttets" fritidsbehov, og 2. Alle politiske beslutninger må gå gjennom en byråkratisk og manipulatorisk beslutningsmåte: Dansegjestene må lures med på ting som de verken er enige eller interesserte i. Disse to konsekvensene fører med seg en tredje: Politiske vedtak, -

samme hvor fine de ser ut, fører aldri til noen praksis. Dansegjestene i AUF stemmer ikke imot på møtene. De stemmer imot ved ikke å sette vedtaka ut i livet. Resultatet er at AUF's organisasjon utmerker seg ved en ting: Dens ineffektivitet.

Arbeidsstilen på grunnplanet avspeiler seg på toppen. Formelt (etter organisasjonsvedtektene) skal det herske en slags demokratisk sentralisme. Reelt avgjøres alt gjennom "orming" av ymse slag. I motsetning til på grunnplanet er imidlertid folka på toppen seg sin orming bevisst. Det er tale om en slags underforstått nødvendighet.

De fleste vedtak i AUF fattes på toppplan uten debatt i grunnorganisasjonene. Sakene avgjøres i sentralstyremøter, eller såkalte kontormøter (Det fastlønnte personell). På denne måten legges det fram "statsbudsjetter", initiativ til Vietnambevegelser, holdning til politisk militærnektning, inn-samlinger til Uganda osv. En mer materialisert form for "orming" kommer til syne i de såkalte "debatt- og samtaleopplegg", skreddersydde møteopplegg o. l. der i sannhet "skreddersydde" synspunkter kommer til uttrykk.

AUF's sentraladministrasjon er formidabel, med seks-sju heldagsansatte. Denne administrasjonen sysselsetter seg med å pønse ut fine "samtaleopplegg" og å sende brev. Kontoret følger kontortida 9-16, (lördager 9-13), og etter dette er kontoret stengt. Vanlige medlemmer har ikke adgang til å jobbe på kontoret. Sentralstyremedlemmer har heller ikke adgang til kontoret etter kl. 16.00 - bare til en liten del der de har et skrivebord og en skrivemaskin til disposisjon. Sentralstyret lager "for mye rot" på kontoret dersom de jobber der....(!)

AUF's siste landsmøte

Mange "gode" mennesker, som Larsen i "Friheten" og Gustavsen i "Orientering" har følt seg opploftet etter siste landsmøte i AUF. Grunnen er først og fremst det "fine" NATO-ved-taket.

Om dette vedtaket er det følgende å si: 1. Det forutsetter en utvikling mot såkalte "all-europeiske" sikkerhetsorganer som erstatning for NATO, - at revisjonister og imperialister skal "gå sammen". 2. Det er basert på en reaksjonær "sikkerhetspolitisk" Pentagon-tenkning der ting som "sikkerhetsbehov" og "sikkerhetspolitisk vakuum" antas å danne grunnlaget for

politisk og militær utvikling. Vedtaket bygger altså ikke på noen forståelse av imperialistens vesen, eller av betydningen av økonomiske forhold for de politisk/militære. AUF's NATO-vedtak er derfor en avvisning av NATO på reint borgerlige premisser ("På SF's grunnlag", som Orientering sier) - I neste omgang vedtok man med all kraft å kjempe for DNA i valgkampen og (pussig nok) å arbeide for "unge og radikale" kandidater ved nominasjonene.

Fra en representant fra Vestfold ble det foreslått en uttalelse der det bl.a. het at "norske elever må ikke kjenne seg forpliktet til å følge gjeldende reglement. Økt innflytelse må tilkjempes - med alle for elevene hensiktsmessige midler". Dette forslaget ble forkastet. AUF-landsmøtet kunne ikke akseptere regelbrudd, og man valgte dermed å bekjempe elevenes interessekamp. Ordning muss sein!

Likledes forkastet landsmøtet å realitetsbehandle et forslag fra Torshov AUL i Oslo til ny midlertidig politisk plattform. Dette forslaget var ikke en gang et revolusjonært forslag, - det bygde på en klassekampanalyse, men lot strategispørsmålene stort sett ubehandlet. Slik avgrenset AUF seg mot venstre på dette landsmøtet.

Konklusjon: Det har gjærne i pressen vært fremstilt som om AUF's landsmøte gjorde en venstredreining. I realiteten skjedde det samme som på SF's landsmøte: Åpning mot høyre og avgrensing mot venstre.

Hvor står AUF?

Vi har sett hvordan AUF's siste landsmøte forkastet et forslag til en sosialistisk prinsippplattform. Hvordan er da de gjeldende prinsippprogrammene som landsmøtet ga sin tilslutning til?

På AUF's landsmøte i 1967 ble det programmet vedtatt som i dag er AUF's virkelige prinsipielle program. Det

heter "utfordring til demokrati", og er kanskje det mest konsekvente borgerlige program som er laget i Norge. Hovedtanken bak programmet har trolig vært at ingen er så gode demokrater som sosialdemokratene. Ikke nok med at programmet ikke har oppdaget at det borgerlige demokratiet er demokrati for den herskende klassen: Spørsmålet om å "utvide" det borgerlige demokratiet angripes på en gjennomført formalistisk måte. Det er det fullkomne formaldemokratiet en tilstreber. Riktignok heter det i den prinsipielle innleiinga at alle som en avgjørelse angår skal ha reell innflytelse på den. Men når en kommer til de enkelte punktene er det ikke lenger det reelle demokrati, men det formelle det er tale om. Det er ikke tale om å mobilisere

"Vi vil stange hodet mot muren til muren eller hodet gir etter."

Jan Otto Hauge, Oslo D-lag av AUF.

re arbeiderklassen til kamp for sine interesser, men f.eks. om lovvedtak i Stortinget.

"Demokratiet" i bedriftslivet skal f. eks. "gjennomføres" ved ei lov. Hør bare: "Det er en illusjon å tro at det fulle bedriftsdemokrati kan gjennomføres før vi har fått en formell overbygning for det. En slik overbygning kan vi bare få gjennom en lov." Snakk om tillit til massene!

Ellers står det ganske mye interessant i programmet. Jeg skal bare gi noen smakebiter:

Om klasesamfunnet: "Det typiske kjennetegn ved ethvert klasesamfunn er at makt og sosial status er uløselig knyttet sammen." Dvs. det hele blir redusert til et "kjendis"-problem.

Om klasesamarbeid: "At de enkelte avgjørelsene treffes i fellesskap etter inngående meningsbrytninger, skaper samarbeid og respekt for de beslutninger som er tatt."

Om lønnsnemnd: "Lønnsnemnd må bare brukes som siste garanti for at det blir tatt vare på samfunnsinteressene i et lønnsoppgjør."

Om parlamentarismen: "På grunnlag av partienes programmer kommer folkeviljen til uttrykk ved valgene."

Hvert avsnitt i programmet munner ut i forslag om å opprette nye departementer, komiteer, direktorater, utredninger eller en eller annen lov. Altså: DNA må få flertall på Stortinget, - før det kan intet gjøres. Amen!

Litt om AUF og SF

Den tidligere formann i AUF i Oslo, Finn Gustavsen, sa etter AUF's landsmøte, at AUF nå nærmest sto på "SF's grunnlag" På godt og ondt er det mye riktig i det. AUF og SF står i dag på

Fortsettes s. 14

I en artikkel i forrige nummer av Klassekampen fant vi at statsdrift av bedrifter under kapitalismen ikke har noen sosialistisk karakter. I sin mest allmenne form er statsdrift et uttrykk for at motsetninga mellom produktiv-kreftenes samfunnsmessige og de kapitalistiske produksjonsforholdenes private karakter stadig skjerpes i løpet av kapitalismens utvikling.

Familiebedriften ble avløst av aksjeselskapet, aksjeselskapet av trusten og trusten av statsbedriften. Dvs. at statsbedriftene svarer til en fase i de kapitalistiske produksjonsforholdenes (eiendomsforholdenes) utvikling. Et aktuelt svensk eksempel på denne grunnform for statsdrift er A/B Atomenergi, som ble etablert i 1948. Her har staten og monopolkapitalen gått sammen om å utvikle den nye produktivkraften atomenergi.

Men vi fant også ut at langt fra enhver form for statsdrift var et resultat av den skjerpede motsetninga mellom produktivkrefter og produksjonsforhold. Kapitalistklassen og dens politiske redskap - regjeringa - oppretter takket være sin kontroll over statsapparatet statsbedrifter av en rekke forskjellige årsaker: Økonomiske, finansielle, politiske, militære, osv. Dette gjelder i særlig grad for den svenske kapitalismen. På grunn av rask teknisk framgang og høy produktivitet, ekstraprofit under og etter de to verdenskrigene, sosialdemokratiets samarbeidspolitikk osv. har den svenske monopolkapitalen hatt usedvanlig gunstige utviklingsmuligheter sammenliknet med monopolkapitalen i andre land.

I England, Frankrike, Italia og Østerrike er store deler av nøkkelindustrien blitt overtatt av staten, ettersom monopolkapitalens private aksjeselskaper ikke har greid de oppgaver som produktivkreftenes hurtige utvikling har stilt dem overfor. I Sverige har imidlertid ikke dette vært nødvendig. Derfor er den statlige sektoren i vårt land langt mindre omfattende enn i andre kapitalistiske land, i alle fall når det gjelder antallet statsbedrifter.

Men dessuten har den økte statsdrift stort sett ikke vært forårsaket av at produktivkreftene bokstavelig talt har vokst de kapitalistiske produksjonsforholdene over hodet, de har en mer spesiell bakgrunn.

Bo Gustavsson: FØRER STATSDRIFT TIL SOSIALISME? (2.del)

I en rekke tilfeller har statsbedrifter blitt opprettet for å tilgodese kapitalistenes felles behov for varer og tjenester (post, jernbane, fly, vannkraft osv.) Det gjelder til en viss utstrekning til og med de statsbedrifter som ble grunnlagt i beredskapsøyemed under - eller med henvisning til krig: AB Svensk Torvforrådling, Svensk Skifferoljå AB (er nå avviklet) og AB Oljetransit m.fl. I andre tilfelle har staten overtatt bankerotte privatbedrifter, dvs. "sosialiseret monopolkapitalens tap". Det har særlig skjedd under de to store krisene 1920-23 og 1929-33, men også seinere, som f.eks. høsten 1965 da Durox-konsernet ble kjøpt opp av staten.

Denne bedriften hadde i en lang rekke år forrentet seg dårlig og var til salgs for 22 millioner kroner. Men ingen kapitalister ville ha den.

Da vendte kon sernet, med AGA-konsernet i ryggen, seg til regjeringa. Og regjeringa kjøpte den for 34 millioner kroner, dvs. til mer enn 50% overpris!

I 1963 utnyttet monopolkapitalen staten på en annen måte, nemlig da Eriksberg-verftet og staten sammen overtok Uddevalla-verftet. I dette tilfellet ble staten mobilisert av en del av monopolkapitalen (representert av Boström-konsernet) som brukte staten som en gaffel for bedre å kunne glesse i seg en annen del (representert av Gustav Thordén).

I enkelte tilfeller har statsbedrifter blitt opprettet for å skaffe statskassa mer inntekter, dvs. slik at regjeringa og staten har kunnet bli mer uavhengige av de folkevalgte organenes skattelegging. To typiske eksempler er Svenska Tobaks AB og AB Vin- og Spritsentralen.

I Øvre Norrland har statsdrift blitt mulig fordi staten eier store tilganger på malm

og skog der, noe den har kunnet utnytte og videreforedle. Monopolkapitalen har riktignok motsatt seg den økte statsdriften i den grad den reknert med konkurranse fra statsbedriftene. Men ettersom monopolkapitalen samtidig enten har lagt ned bedrifter eller vært uinteressert i å utvikle produktivkreftene i Øvre Norrland, til tross for at massearbeidsløshet har gjort en eller annen form for industrivirksomhet absolutt nødvendig, så har staten blitt tvunget til å overta eller etablere bedrifter. De mest kjente eksemplene er Norrbottens Jernverk AB, som ble dannet i 1940, og AB Statens Skogindustrier som ble grunnlagt året etter. Disse statsbedriftene har ikke minst blitt til på grunn av arbeiderklassens kamp for sine umiddelbare materielle interesser. Men denne kampen ville ikke ha blitt så framgangsrik hvis staten ikke hadde eid store råvarekilder og monopolkapitalens bedriftspolitikk ikke hadde blitt en såpass stor fiasko i befolkningens øyne. Det faktum at kravet om statsdrift i Norrland ble kjørt fram av den sosialistiske arbeiderbevegelsen har ført til feilaktige forestillinger om at denne statsdriften hadde en sosialistisk karakter. Men det eneste staten har utrettet er faktisk det som kapitalistene ikke har vært interessert i - i den grad staten ikke (bare) har innskrenket seg til å rydde opp etter røverbarones herjinger. I likhet med andre former av statsdrift under kapitalismen har også denne, på den ene eller andre måten, direkte eller indirekte, vært til fordel for monopolkapitalens virksomhet og fortsatte eksistens.

Dette er også sjølsagt. Så lenge monopolkapitalen hersker - økonomisk og ideologisk sett direkte, politisk sett indirekte gjennom sosialdemokratiet og de borgerlige partiene -

må statsdrift i det store og hele være fordelaktig for monopolkapitalistene og styrke deres posisjoner. For de kapitalistiske produksjonsforholdene, utbyttinga og produktivkreftenes kapitallegenskap blir jo ikke opphevet gjennom statsdrift, like så lite som de tidligere ble opphevet da familiebedriften ble avløst av aksjeselskaper og trustar. De kapitalistiske produksjonsforholdene blir bare videreutviklet, de forenkles og skjerpes gjennom den økte grad av statsdrift. "Kapitalforholdet blir ikke opphevet", sa Engels, "det drives til det ytterste". For jo flere produktivkrefter som går over i den kapitalistiske statens eie, desto flere blir utbyttet av den, og desto mer blir staten den virkelige felleskapitalisten.

Denne konklusjonen blir også bekreftet av de svenske statsbedrifters praksis. De fungerer fullstendig som kapitalistiske bedrifter. Ja, i den utstrekning de er byråkratisk ledet, holder lønnsutgiftene ned, bedriver en hensynsløs personalpolitikk - noe som gjelder de største statsbedriftene - så blir de også et konkret uttrykk for den kapitalistiske utbyttingas verste sider. De statlige aksjeselskapene er organisert i den svenske arbeidsgiverforeninga, og opptrer like hensynsløst i faglige konflikter som private kapitalister. Når den private profitten ikke lenger er tilfredsstillende blir bedriften uten videre lagt ned. Dette skjedde f.eks. med AB Statsgruver i Bergslagen og AB Statens Skogindustrier i Båtskjönäs for et par år tilbake. Og hvordan skulle dette kunne være annerledes? Så lenge som kapitalismen finnes, må også statsbedriftene fungere på kapitalistisk vis.

Statsdrift får først sosialistisk karakter etter at arbeiderklassen har gjennomført den sosialistiske revolusjon, dvs. styrtet monopolkapitalistene som herskende klasse, avskaffet deres byråkratiske stat og erstatet den med arbeiderklassens egen stat: Proletariatets diktatur. Med denne nye stat som redskap kan arbeiderklassen overføre naturrikdommene, de store industribedriftene, bankvesenet, transport- og kommunikasjonsvesenet, samt utenrikshandelen i hele folkets eie.

Fortsettes s. 14

Lin Piao : Begrav USA-imperialismen og Sovjet-revisjonismen

Kinas Kommunistiske Parti har nettopp avsluttet sin seierrike 9. kongress. Viseformann, Lin Piao, behandlet i sin rapport til kongressen en rekke spørsmål som er av stor betydning for hele den kommunistiske verdensbevegelsen. Rapporten vil i sin helhet bli utgitt på norsk med det aller første.

KLASSEKAMPEN bringer her en rekke sentrale utdrag fra avsnittet om "Kinas forhold til andre nasjoner", som særlig understreker nødvendigheten av en bred enhetsfront mot USA-imperialismen og Sovjet-revisjonistenes sosialimperialistiske politikk.

De revolusjonære kampene som proletariatet og de undertrykte folk og nasjoner verden over fører, støtter alltid hverandre. Albanias Arbeiderparti og alle andre ekte marxistisk-leninistiske broderpartier og organisasjoner, de brede massene av proletariatet og det revolusjonære folk over hele verden samt mange vennligsinnede land, organisasjoner og enkeltpersoner har med varme hyllet og støttet vårt lands store proletariske kulturrevolusjon. På vegne av den store leder Formann Mao og på vegne av partiets 9. nasjonale kongress gir jeg med dette uttrykk for vår dypfølte takknemlighet for dette. Vi avlegger et fast løfte om at vi, Kinas Kommunistiske Parti og det kinesiske folk, er fast bestemt på å oppfylle vår proletariske internasjonale plikt og sammen med dem fullføre den store kampen mot imperialismen, moderne revisjonisme og all reaksjon.

Den alminnelige tendensen i verden i dag er fremdeles slik som Formann Mao har skildret den: «For hver dag som går rårner fienden mer og mer opp, mens tingene dag for dag går bedre og bedre for oss». På den ene siden stormer verdensproletariatets revolusjonære bevegelse og den revolusjonære bevegelsen i folket i forskjellige land fram med stor kraft. De væpnede kamper som føres av folkene i Sør-Vietnam, Laos, Thailand, Burma, Malaja, Indonesia, India, Palestina og andre land og områder i Asia, Afrika og Latin-Amerika tiltar stadig i styrke. Stadig bredere masser av undertrykte folk og nasjoner blir mer og mer klar over den sannhet at «den politiske makt vokser rett ut av geværet». En mektig revolusjonær massebevegelse man aldri tidligere har sett maken til er brutt ut i Japan. Vest-Europa og Nord-Amerika, midt i kapitalismens «hjerne»-regioner. Flere og flere folk er i ferd med å våkne opp. De ekte marxistisk-leninistiske broderpartiene og organisasjonene vokser stadig etter hvert som marxismen-leninismen forbindes med revolusjonens konkrete praksis i deres egne land. På den andre siden er den amerikanske imperialismen og den sovjetrevisjonistiske sosialimperialismen blitt hengende fast i politiske og økonomiske kriser, de hjemsøkes av vansker både hjemme og ute og er havnet i en blindgate. De samarbeider samtidig som de slåss med hverandre i et fruktesløst forsøk på å gjenoppdele verden. De arbeider samordnet og hand i hand for å bekjempe Kina, bekjempe kommunismen og bekjempe folket og for å undertrykke den nasjonale frigjøringsbevegelsen og selv sette i verk aggresjonskriger. De intrigerer mot hverandre og blir låst fast i kampen om råvarer, markeder, lydriger, viktige strategiske punkter og innflytelsesterritorier. Begge driver opprustning og krigsforberedelser og hver av dem prøver å virkeliggjøre sine egne ambisjoner.

Lenin har pekt på: Imperialisme betyr krig. «... Så lenge den private eiendomsretten til produksjonsmidler består, er imperialistiske kriger absolutt uunngåelige i et slikt økonomisk system.» (Lenin, «Samlede Verker», kinesisk utg. bd. 22, s. 182.) Lenin har videre pekt på: «Imperialistisk krig er terskelen til sosialistisk revolusjon.» (Lenin, «Samlede Verker», kinesisk utg. bd. 25, s. 349.) Disse vitenskapelige tesene av Lenin er på ingen måte foreldet.

Formann Mao pekte nylig på: «Når det gjelder spørsmålet verdenskrig, fins det bare to muligheter: den ene består i at krigen vil føre til revolusjon, og den andre i at revolusjonen vil forhindre krigen.» Grunnen til dette er at det fins fire store motsigelser i verden i dag: Motsigelsen mellom de undertrykte nasjonene på

den ene side og imperialismen og sosialimperialismen på den andre; motsigelsen mellom proletariatet og borgerskapet i de kapitalistiske og revisjonistiske land; motsigelsen mellom de imperialistiske og de sosialimperialistiske land og mellom de imperialistiske land innbyrdes, og motsigelsen mellom de sosialistiske land på den ene siden og imperialismen og sosialimperialismen på den andre. Den kjensgjerning at disse motsigelsene er der og utvikler seg vil uvilkårlig føre til revolusjon. Ifølge erfaringene fra den første og andre verdenskrigen kan det med sikkerhet sies at dersom imperialistene, revisjonistene og de reaksjonære skulle påtvinge verdens folk en tredje verdenskrig, da vil den bare i høy grad påskynde utviklingen av disse motsigelsene og bidra til å vekke verdens folk, slik at de reiser seg til revolusjon og legger hele pakket av imperialister, revisjonister og reaksjonære i graven.

Formann Mao lærer oss: «Alle reaksjonære er papirtiger». «I strategien må vi forakte alle våre fiender, men i taktikken må vi ta dem alle sammen alvorlig». Denne store sannheten som Formann Mao har uttalt, styrker den revolusjonære kampviljen i folkene i hele verden og fører oss fra seier til seier i kampen mot imperialismen, revisjonisme og all reaksjon.

Folk over hele verden har for lengst gjennomskuet at den amerikanske imperialismen av natur er en papirtiger. Det går stadig mer og mer nedover bakke for den amerikanske imperialismen, som er den argeste fienden til folket i hele verden.

Lin Piao tar etter dette opp følgende:

Etter at Nixon overtok som president, er han blitt stilt overfor stadig større vansker ute og hjemme: Ei uløselig økonomisk krise, sterk motstand fra folkemassene i sitt eget land og over hele verden. I likhet med sine forgjengere fortsetter Nixon med USA-imperialistenes dobbelttaktikk – spiller «fredsvennlig» utad, mens de i virkeligheten driver opprustning og krigsforberedelser i enda større målestokk.

Den sovjetrevisjonistiske renegatklikken som samarbeider med USA-imperialismen mot verdens folk, har avslørt seg som en gjeng sosialimperialister.

Etter at Bresnev kom til makten, har den sovjetrevisjonistiske renegatklikken, som følge av at dens taktikk gjør stadig mindre virkning og som følge av at de møter stadig alvorligere vansker både hjemme og ute, på vanvittigere vis enn noen gang før praktisert sosialimperialisme og sosialfascisme. Innad har den forsterket sin undertrykkelse av sovjetfolket og påskyndet gjenopprettningen av kapitalismen over hele linjen. Utad har den forsterket sitt samarbeid med den amerikanske imperialismen og sin undertrykkelse av de revolusjonære kampene som folk i forskjellige land fører, forsterket sin kontroll over og sin utbytting av forskjel-

lige østeuropeiske land og Folkerepublikken Mongolia, forsterket kappestriden med den amerikanske imperialismen om Midt-Østen og andre områder og forsterket sin aggresjonstrusel overfor Kina. Dens okkupasjon av Tsjekkoslovakia med hundre tusenvis av soldater og dens væpnede provokasjoner mot Kina på vårt område Chenpao-øya er to sjofle forestillinger som sovjetrevisjonismen nylig har iscenesatt. For å rettferdiggjøre sin aggresjon og utplyndring slår den sovjetrevisjonistiske renegatklikken opp den såkalte teorien om «begrenset suverenitet», teorien om «internasjonalt diktatur» og teorien om «sosialistisk fellesskap». Hva betyr alle disse tingene? Det betyr at din suverenitet er «begrenset», mens hans er ubegrenset. Du nekter å lyde ham? Da vil han utove «internasjonalt diktatur» over deg – diktatur over folket i andre land, for å forme det «sosialistiske fellesskap», som regjeres av de nye tsarene, dvs. sosialimperialismens kolonier, akkurat på samme måte som Hitlers «nye ordning i Europa», den japanske militarismens «større felles velstandsområde i Øst-Asia» og De forente staters «frie verdens fellesskap». Lenin avslørte renegatene i Den 2. internasjonale: «Sosialisme i ord, imperialismen i handling, opportunisten vokser over i imperialismen.» (Lenin, «Samlede Verker», kinesisk utg., bd. 29, s. 458.) Dette passer fullkomment på våre dagers sovjetrevisjonistiske renegatklikk, som består av en liten håndfull folk som sitter ved makten og går den kapitalistiske vei. Vi er fast forvisset om at Sovjetunionens proletariat og brede folkemasser med sine ærerike revolusjonære tradisjoner ganske sikkert vil reise seg og styrte denne klikken, som består av en håndfull renegater. Det er slik som Formann Mao har pekt på:

«Sovjetunionen var den første sosialistiske stat, og Sovjetunionens Kommunistiske Parti ble skapt av Lenin. Selv om revisjonister nå har revet til seg makten i sovjetpartiet og staten, vil jeg råde kamerater til å være faste i sin overbevisning om at sovjetfolkets og partimedlemmenes og kadrenes masser er gode, at de ønsker revolusjon og at det revisjonistiske styre ikke vil vare lenge.»

Lin Piao kommenterer etter dette grenseforholdene til andre nasjoner inngående; da Sovjet-regjeringa fikk istand grenseprovokasjonene ved Chenpao-øya avslørte den igjen sin sosialimperialistiske natur. Når det gjelder grensespørsmål har vårt parti alltid gått inn for løsninger grunnnet på forhandlinger. Bare India og Sovjet-Unionen har ikke villet komme fram til fredelige løsninger på spørsmålene. Folkerepublikken Kinas standpunkt er at i påvente av en løsning bør status quo opprettholdes for å unngå konflikter.

forts. s. 14

VERDEN I OPPRØR

13

TSJEKKOSLOVAKIA UNDER SOSIALIMPERIALISMENS ÅK

I slutten av april blei det foretatt en del utskiftninger i stats- og partiledelsen i Tsjekkoslovakia. Viktigst i denne forbindelse var det sjølsagt at Dubcek blei skifta ut med Husak som det Tsjekkoslovakiske revisjonistpartiets førstesekretær.

Denne utskiftninga må sees på bakgrunn av spesielt to forhold: For det første den stadig økende motstand mot okkupasjonsmaktene. For det andre Dubceks manglende evne til å undertrykke folkets frihetskamp.

Det har i hele vår vært store demonstrasjoner over hele landet, med krav som: "Russene dra hjem!". Dette blei stempla av okkupasjonsmakta som "sjåvinistisk psykose", og "barbariske aksjoner".

Rett etter måtte forsvarsminister Gretsjo med følge dra til Praha på inspeksjon for "å få kontroll over situasjonen". Han snakka i denne forbindelse om rein militær "maktovertaking". Etter nye omfattende aksjoner blei så Dubcek bytta ut med det mer effektive Sovjetredskapet, Husak. Dette betyr sjølsagt ei skjerping av okkupasjonsmaktas sosialfascistiske diktatur i Tsjekkoslovakia.

Men folket gir seg ikke. Den 21. april okkuperte 20000 studenter Karlsuniversitetet og boykotta undervisninga. 1. mai var det også møter og demonstrasjoner på tross av Husak og Sovjet-imperialistene. For å finne årsakene til det som skjer i dagens Tsjekkoslovakia må vi gå litt tilbake i tida.

Fra Novotny til Dubcek.

I 1948 tok arbeiderklassen i Tsjekkoslovakia over den politiske makta under ledelsen av kommunistpartiet og statsminister Gottwald.

Proletariatets diktatur blei oppretta og folket kunne begynne å bygge sosialismen. Men seinere tok borgerlige elementer over makta i stat- og parti. Som de fleste landa i Øst-Europa, slo Tsjekkoslovakia inn på den revisjonistiske linja; noe som bana veien for gjenoppretting av kapitalismen i Tsjekkoslovakia. Både Dubcek og Novotny var hver på sin måte representanter for en slik politikk.

Novotny var Krustsjovs "nære venn" og tjente spesielt Sovjetunionens interesser i landet. Og etter som Sovjet utvikla seg til et revisjonistisk land, blei Novotny, ved sida av å tjene Sovjets sosialimperialistiske henikter, hovedredskapet for restaureringa av kapitalismen i Tsjekkoslovakia.

Sovjets interesser i Tsjekkoslovakia fikk etterhvert mer og mer preg av nykolonialistisk utbytting, men blei kalt noe så fint som "gjensidig hjelp". (Det er den samme ånd av "gjensidighet" som også preger COMECON – et øst-europeisk EEC i Sovjet-kolonialismens tjeneste.)

På grunn av Novotny-klikkens "lojalitet" til Sovjet, er Tsjekkoslovakia det landet ved sida av Mongolia, som framleis er mest avhengig av Sovjet. For Tsjekkoslovakia vedkommende går 1/3 av eksporten til Sovjet, og mer enn 1/4 av importen er sovjetisk. Et par eksempler viser avhengigheten: Halvparten av den tsjekkoslovakiske maskineksporten må gå til Sovjet. Videre må landet kjøpe sovjetisk olje til priser som er flere ganger høyere enn f.eks. fra vesteuropeiske land.

Marxist-leninistene i India danner parti.

Tirsdag den 1. mai ble det dannet et marxist-leninistisk parti i India. Om lag 10 000 kamerater fra hele India var til stede da det nye partiet ble proklamert i Calcutta. Partiet bygger på marxismen-leninismen, Mao Tsetungs tenkning. Begge revisjonistpartiene ble fordømt på det kraftigste, bl. a. deres deltaking i delstatsregjeringene i Kerala og Vest-Bengal. Revisjonistpartienes rolle blir beskrevet som "vaktuender for godseierne og borgerskapets interesser." Partiets tyngdepunkt ligger foreløpig i Kerala, Vest-Bengal og Andhra Pradesh. I det siste området var det i 1948 et stort opprør i Telangana, hvor bøndene gjennomførte jordreformer og jagde bort reaksjonære. Denne masserørsla ble sveket av forræderne S. A. Dange, som fortsatt er leder av det ene revisjonistpartiet.

Marxist-leninistene leder masserørsla i dette området, som krever at Telangana atskilles fra Andhra Pradesh. Folkemassene støttet opp under dette kravet med militante

Persons skiftet i Kremles lederkikk endra sjølsagt ikke på denne politikken.

Krustsjov og Novotny var representanter for skiktet av byråkratkapitalister som hadde revet til seg makta i Sovjetunionen og Øst-Europa. De var hovedredskap for gjenoppretting av kapitalismen i henholdsvis Sovjet og Tsjekkoslovakia. Disse elementene hadde gjennom lang tid systematisk sneket seg inn i maktposisjoner i stat og parti, med sikte på å forvandle de tidligere folkedemokratiske eller sosialistiske land til nye kapitaldiktaturer. I Sovjetunionen tok marxist-leninistene, under Stalins ledelse, opp kampen mot disse elementer. Men da feil blei gjort, greide disse borgerlige skiktene å skjule seg bak røde frakker, og etter Stalins død stakk de hodene fram og tilreiv seg makta i stat og parti. På denne måten blei proletariatets diktatur undergravd og dermed også sosialismen. En parallell utvikling fikk man i alle øst-europeiske land, untatt Albania, der revisjonismen blei tilbakevist og tilintetgjort.

Men Novotny blei med tida for lite effektiv for store deler av den nye klassen av byråkratkapitalister i Tsjekkoslovakia. På grunn av at han var et lydig redskap for Sovjets sosialimperialistiske interesser i landet blei han et hinder for de borgerlige gruppene som straks ville orientere seg vestover i retning av de kapitalistiske markeder i vesteuropa. På denne måten oppsto det store økonomiske problemer rundt Novotnys byråkrat-klikk, som den ikke greide å løse. Løsninga blei derfor den som revisjonister tyr til: Mer konsekvent gjennomføring av kapitalismen. Derfor falt Novotny, og med høye rop om "demokrati" og "liberalisering" brakte kapitalismens mest konsekvente forkjempere Dubcek til makta. La oss se litt på hva det skiftet betydde.

Sannheten om "liberaliseringa".

Dubceks "reformer" og "liberalisering" karakteriserer på mange måter seg sjøl. I programmet for TKP ("kommunistpartiet") fra januar 1968 heter det bl. a. at "bedre lover må vedtas slik at individuelle rettigheter og privat eiendomsrett(!) blir bedre og mer beslutsomt forsvart." Dubcek-folka gikk altså enda lengre enn sine sovjetiske læremestre.

Utviklinga bort fra sosialismen kommer særlig godt fram i "det nye programmet" vedtatt 4. april 1968 der proletariatets diktatur blir forkasta som "ei falsk tese", og der det bl. a. heter om klassekampen at "for den nåværende etappe er det karakteristisk at det ikke består

noen antagonistiske klasser mer, og hoveddraga ved den indre utviklinga blir prosessen ved tilnærming av alle sosiale lag i vårt samfunn." Denne "tilnærming" skjer ved å gi større makt til teknokratiet, kalt "fagmessig ledelse og beslutningskraft." Dessuten! Ved at en anvender prinsippet om belønning etter mengde, kvalitet, og arbeidets samfunnsmessige nytte, forutsetter dette ei denivelering av lønningene. "Konkret har dette ført til at: "Siden 1966 har gjennomsnittslønna til ingeniører og teknikere økt med 5,2%, til funksjonærer i administrasjonen med 6,2%, mens lønningene til arbeiderne steig med bare 1,4%." (I følge Rude Pravo 22/7-67). Dette er ikke til å undre seg over, når det f.eks. blei delt ut "premier" for produksjonsøkning som for ledernes vedkommende var 10 ganger større enn arbeidernes.

Alt dette viser klart og tydelig hva denne frasen om "liberalisering" betyr: For byråkrater og pampere: Mer makt og større frihet. For arbeidsfolk: Lågere lønner og hardere utbytting.

"Liberaliseringa" får følger.

Men Dubceks linje hadde også andre sider, som skulle bli den direkte foranledninga til okkupasjonen i august.

Siden Tsjekkoslovakia var i ferd med å gjenopprette kapitalismen på alle områder fikk vi rivalisering mellom ulike maktgrupper i det tsjekkoslovakiske revisjonistpartiet. Disse fraksjonene var gjenspeilinger av konkurrerende økonomiske interesser. På den ene sida hadde man de lydige redskap for den sovjetiske lederklikkens kapitalisme, som var og er forutsetninga for Sovjets utbytting av landet. På den andre sida hadde man representantene for det nye borgerskapet, som sjøl ville ha fullstendig hånd over utbyttinga av den tsjekkoslovakiske arbeiderklassen, og som er orientert vestover.

Da Dubcek tok over betydde dette ikke annet enn at makta blei skjøvet over til en annen del av borgerskapet. Den del av det tsjekkoslovakiske borgerskapet som Dubcek stod for, var interessert i så profittinnbringende politikk som mulig. Derfor måtte det Sovjet-dominerte utenrikshandelsmonoplet brytes ned, en måtte orientere seg vestover, mot USA og Vest-Tyskland. "Vi undersøker mulighetene av å bli med i Verdensbanken og det Internasjonale Pengefondet (IMF)," sa dåværende visesatsminister Ota Sik den 14. mai 1968. Både Verdensbanken og IMF er underlagt USA-imperialismens økonomiske interesser. Dubceks "frihetsdrømmer" tjente alle til å

forberede handlefrihet, til å inngå nye allianser – bl. a. med USA-imperialismen.

Lederklikken i Kreml skjønte snart at Dubcek var i ferd med å rive Tsjekkoslovakia løs fra Sovjets faste grep. Dette måtte stoppes med alle midler. Da press og forhandlinger ikke førte fram, sendte man liksom godt en halv million okkupasjons-soldater inn i landet. Den 21. august avslørte Sovjet seg som en stormaktssjåvinistisk og sosialimperialistisk stat.

En kan si at det var tre foranledninger til at Sovjet okkuperte Tsjekkoslovakia: For det første: Sovjetlederne måtte forhindre at det blei oppretta et borgerlig-parlamentarisk demokrati med konkurrerende partier, fordi det ville kunne "smitte" over på andre land under Sovjet-imperialismens kontroll. For det andre:

Tsjekkoslovakia måtte ikke forlate den Sovjet-dirigerte Warszawa-pakten. Og for det tredje: Sovjetlederne var redde for å miste sitt så innbringende økonomiske grep på landet.

Folkets frihetskamp undertrykkes.

Da Sovjet invaderte Tsjekkoslovakia, manet lederne i Praha med hærsejefen Svoboda og Dubcek i spissen, til "besinnelse". Trass i dette ytte det tsjekkoslovakiske folk motstand, og et tretti-talls patrioter mista livet. Et eksempel på ledernes borgerlige og forræderske politikk var deres preik om "å vise beherskelse", og borgerskapet i vest hylla forræderens "heroiske ikke-voldspolitik". Som om imperialismen knuses med ord og fromme ønsker. Hvor ville f.eks. det vietnamesiske folket ha stått i dag uten å ha tatt sakene i sine egne hender og mobilisert til kamp gjennom folkekrigen?

Typisk er det også at Tsjekkoslovakias marxist-leninister, som mest aktivt har arbeida for å stanse gjenopprettinga av kapitalismen og for å bekjempe Sovjet-imperialismen, blei hardt forfulgt, både før og etter okkupasjonen, mens f.eks. trotskister fikk trykke opprop i pressa. Da det blei kjent at kineserne fordømte okkupasjonen og hylla det tsjekkoslovakiske folkets motstand, demonstrerte store mengder Praha-innbyggere utafor den kinesiske ambassade og ropte "Leve Mao!" Demonstrasjonen blei splitta ved at okkupasjons-soldater skjøt på mengden. Seinere har flere liknende demonstrasjoner vært holdt.

Det egentlige ondet er revisjonismen.

Det som har skjedd i Tsjekkoslovakia er alt klare bevis på at både Sovjet, Tsjekkoslovakia og andre land i Øst-Europa for lengst har slått inn på den kapitalistiske vei og fører en borgerlig politikk, der klikker på toppen avgjør alt mens arbeiderklassen knebles og undertrykkes. Striden mellom Novotny, Dubcek og Kreml er derfor bare motsetninger mellom ymse borgerlige skikt i Øst-Europa. Okkupasjonen av Tsjekkoslovakia var et reint fascistisk overgrep som er blitt fordømt av verdens folk. Liksom kapitalismen er inne i ei krise i Vest-Europa, er revisjonismen full av indre motsetninger og under stadig oppsplitting i Øst-Europa. Revisjonismen er den politikken som føres under overgangen fra sosialismen tilbake til kapitalismen, og vi ser hvilke ulykker den påfører det arbeidende folk. Revisjonismen er den egentlig årsak til hendingene i Tsjekkoslovakia.

1. mai i Israel.

Histradut, den sionistiske LO-organisasjonen i Israel, ga ordre til at dens medlemmer skulle jobbe halve dagen den 1. mai. Dette er første gang på over 50 år, da 1. mai også i Israel offisielt er fridag. Samtidig ga Histradut ordre om at hele lønninga for arbeidet denne dagen skulle gå til forsvarsbudsjettet! Dette tiltaket støtte på motstand og protester fra progressive arbeidere. Bl. a. blei hele havna i Achdod lammet av streik hele 1. mai.

Storstreik i England 1. mai.

Over 100 000 arbeidere streiket 1. mai over hele England i protest mot regjeringas anti-streik lover. Disse "reformene" tar sikte på å frata det engelske LO (TUC) det lille den har av makt og i realiteten gjøre alle streiker ulovlige. Fagforeningskampene i TUC hadde på forhånd advart mot streiken, og oppfordret arbeiderne til å jobbe som vanlig 1. mai, som ikke er fridag i England. Streiken var mest effektiv i havneområdene i London, Liverpool og Hull, videre i bilindustrien og blant typografene. De britiske marxist-leninistene støtta streiken.

M-L-blader fra Sverige

MARXISTISK FORUM, teoretisk tidsskrift for KFML, bonner gjennom Peterson, Studentstaden 10 II, Uppsala. Årsab. sv.kr. 10.
M-L GNISTAN, månedlig marxist-leninistisk arbeideravis. Abonner gjennom Danielius Bokhandel, Husargatan 41 A, Götterborg C. Årsab. sv.kr. 15. (utg. KFML)
CLARTÉ, organ for Svenska Clartéförbundet. Årsab. sv.kr. 15. Surbrunnsgatan 43 A, Stockholm

og Danmark

KOMMUNIST, organ for dansk KFML. Abonnement: Thorsgade 75 IV, 2200 København N.

Fører statsdrift, fra s. 11

Dette er fullstendig klart, logisk bevist og empirisk bekreftet. Men det innebærer på ingen måte at spørsmålene om statsdrift under kapitalismen er likegyldige for arbeidsfolk, de påvirker nemlig klassekampen og styrkeforholdet mellom monopolkapitalen og det arbeidende folket. Statsdrift som medfører at monopolkapitalen direkte får klørne i statsmidler for å berike seg på folkets bekostning (f.eks. Uddevalla-verftet og Durox-konsernet) er naturligvis direkte skadelig for folket. Folket har heller ikke noen interesse av at den kapitalistiske staten grunnlegger bedrifter for å skaffe statskassa flere midler, dvs. for å bli mer uavhengig av parlamentets skattelegging. For på grunn av dette innskrenkes folkets muligheter til å påvirke den kapitalistiske staten gjennom parlamentet enda mer. Enkelte former for statsdrift har en såpass sammensatt karakter at folket verken kan støtte dem eller motsette seg dem, f.eks. når monopolkapitalen, med statens hjelp, på den ene siden utvikler nye produktivkrefter, men på den andre siden også monopoliserer fordelene ved det (AB Atomenergi).

Å motsette seg utviklinga av nye produktivkrefter – eksempelvis atomenergi – ville være umulig og reaksjonært. For nye produktivkrefter påskynder kapitalismens utvikling, skjerper dens motsetninger og skaper de materielle forutsetningene for sosialismen. Men på den andre sida har arbeiderklassen heller ikke noen interesse av å støtte opp under monopolkapitalistenes utviklingsarbeid etterom det ville være ensbetydende med at arbeiderklassen engasjerer seg i organiseringa av sin egen utbytting. Enkelte andre former for statsdrift, som forslaget om nasjonalisering av legemiddelindustrien, samsvarer imidlertid reelt med folkets interesser, dvs. i den grad dette kan lede til en rasjonalisering av produktutvalget, lavere priser på medisiner, og en større grad av samfunnsmessig kon-

troll av salget.

Derfor må arbeiderklassen ta stilling til de enkelte formene for statsdrift hver for seg, analysere deres klassemessige betydning konkret, og på grunnlag av det utforme den politiske linja som fremmer arbeiderklassen og folkets interesser og stilling, og innskrenker monopolkapitalens. Men under ingen omstendighet må statsdrift under kapitalismen bli tildelt noen sosialistisk farge og bli framstilt som "sosialistiske løsninger". Etter hva vi har påvist er dette saklig sett galt, og dessuten politisk skadelig – framfor alt skadelig for sosialismens sak.

For hvordan skal en vinne folket for sosialismen dersom en ikke drar en skarp skillelinje mellom den kapitalistiske statens byråkratiske utbyttingstiltak og de folkeide og demokratisk ledete bedrifter som arbeiderklassen kan begynne å opprette dagen etter den sosialistiske revolusjonen?

La oss på denne bakgrunn forsøke å bedømme det som SKP's (Nå: "Vänsterpartiet Kommunistera") programforslag (1967) har å si om statsdrift:

"18. Utviklingen av en offentlig sektor i det økonomiske livet kan lette utformingen av et sosialistisk alternativ. Men da må den ikke begrenses til å bli et underordnet vedheng til monopolkapitalismen. Den offentlige sektoren tar seg av visse nærings- og lokaliseringspolitiske oppgaver som privatkapitalismen ikke klarer eller vil løse. Den må utnyttes for å fremme en utvikling som bryter rammen for det kapitalistiske systemet: demokratisk planlegging av økonomien, samfunnsmessig produktivitet som rettesnor for produksjonen, demokratisk oppbygde bedrifter. Den offentlige sektoren må utvikles sjølstendig, i motsetning til den nåværende produksjonsmåten."

Dersom vår tidligere framstilling av spørsmålet om statsdrift har vært tilnærmet riktig, så må denne linja være fullstendig virkelighetsfjern. Vi kan først konstatere at det faktisk ikke finnes ett eksempel på at "den offentlige sektoren" under kapitalismen har kunnet "lette utformingen av sosialistiske alternativ", eller noensinne har vært eller kunnet bli noe annet enn "et underordnet vedheng til monopolkapitalismen". Hva annet har kapitalismens offentlige sektor kunnet gjøre enn "å lette utformingen av kapitalistiske alternativ?" Den tjener naturligvis den produksjonsmåten som den sjøl er basert på, og kan minst av alt tjene en produksjonsmåte som i dette landet bare finnes som en vilje og forestilling.

Er det ikke reine vanviddet at en i et politisk program for arbeiderklassen forespeiler den at det er mulig å utnytte den kapitalistiske statens bedrifter og tiltak "for å fremme en utvikling som bryter rammen for det kapitalistiske systemet", dvs. starte den sosialistiske revolusjonen ved hjelp av den kapitalistiske staten?

Hva arbeiderklassen kan og ikke kan vente seg av den kapitalistiske staten ble treffende formulert av Friedrich Engels i et brev til Paul Lafargue den 6. mars 1894:

"det er en grunnløs illusjon å betrakte den (dvs. staten – BG anm.) som en i hovedsak sosialistisk form og å tiltro den sosialistiske oppgaver, så lenge som den beherskes av borgerskapet. Vi kan tvinge den til innrømmelser, men aldri vente oss at den skal gjennomføre våre oppgaver, til og med om vi skulle kunne kontrollere den med en minoritet som var så sterk at den kunne forvandles til en majoritet fra den ene dagen til den andre". (Kursiv BG.)

Engels betegnet med rette den oppfatningen

tilbakeviste, som gang på gang har blitt framført i arbeiderbevegelsen og som også går igjen i SKP's programforslag, som "en av den proletære sosialismens barnesykdommer".

Men er det ikke på tide at den revolusjonære arbeiderbevegelsen frigjør seg fra denne barnesykdommen?

Det finnes naturligvis bare en måte å gjennomføre "demokratisk planlegging av økonomien, samfunnsøkonomisk produktivitet som rettesnor for produksjonen (hva nå det skal bety), demokratisk oppbygde bedrifter" på, nemlig ved at arbeiderklassen gjennomfører en sosial revolusjon, avskaffer monopolkapitalen og dens stat og gjør seg sjøl til den herskende klasse. Deretter, og først deretter, kan den samfunnsmessige sektoren bli utviklet sjølstendig, i motsetning til den nåværende produksjonsmåten". Men denne nødvendige forutsetning klarer programforslaget helt å fortie.

Det er imidlertid ingen tilfældighet. Skinnvånstern er nemlig ikke interessert i at arbeiderklassen blir opplyst om de nødvendige betingelsene for dens egen frigjøring. For en slik opplysning er ensbetydende med at skinnvånsterns ideologiske såpebobler sprekker og blir oppløst i intet. I skinnvånsterns sosialistiske drømmeland rekker det med å uttale fromme ønsker. For disse herrer har den vitenskapelige sosialismen og de sosialistiske revolusjonene aldri eksistert.

Hundre år med revolusjonær teori og praksis har gått dem sporløst forbi. De har bevisst tatt spranget – tilbake til den utopiske sosialismen. Der kan de også gjerne forbli.

Arbeiderklassen kommer til å gå Marx', Engels' og Lenins vei fram mot og inn i den sosialistiske revolusjonen.

Lin Piao, fra s. 12

Vårt parti og vår regjering fører en konsekvent utenrikspolitikk. Den går ut på å utvikle vennskapsforhold, gjensidig hjelp og samarbeid med sosialistiske land i samsvar med den proletariske internasjonals prinsipp: støtte og hjelpe alle undertrykte folks og nasjoners revolusjonære kamper; arbeide for fredelig sameksistens mellom land med ulike samfunnssystemer på grunnlag av de fem prinsippene for gjensidig respekt for den territoriale integritet og suverenitet, gjensidig ikke-agresjon, ikke-innblanding i hverandres indre anliggender, likeberettigelse og gjensidig fordel, og fredelig sameksistens, og å bekjempe den imperialistiske agresjons- og krigspolitikk. Vår proletariske utenrikspolitikk er ikke basert på å oppnå fordeler på kort sikt, og det er en politikk som vi har holdt fast ved i lang tid. Det har vi gjort i den tid som er gått, og det vil vi også fortsette med i framtiden.

Vi har alltid framholdt at hvert enkelt lands indre anliggender må avgjøres av landets eget folk. Forholdet mellom alle land og mellom alle partier, store som små, må bygge på prinsippene for likeberettigelse og ikke-innblanding i hverandres indre anliggender. I forsvaret for disse marxistisk-leninistiske prinsippene har Kinas Kommunistiske Parti fort en langvarig kamp mot den sovjetrevisjonistiske renegatklisken skumle stormaktssjåvinisme. Dette er en kjensgjerning som alle kjenner til. Den sovjetrevisjonistiske renegatklisken snakker med glatt tunge om «broderpartier» og «broderland», men i virkeligheten betrakter den seg selv som faderpartiet og som den nye tsaren som fritt kan gjøre invasjon i og okkupere andre lands territorium.

De driver sabotasje og undergravingsvirksomhet mot Kinas Kommunistiske Parti. Albanias Arbeiderparti og andre ekte marxistisk-leninistiske partier. Og når et parti eller land innen deres såkalte «sosialistiske fellesskap» inntar et noe annerledes standpunkt, opptrer de som rasende og viker ikke tilbake for noen ting når det gjelder om å undertrykke, sabotere eller undergrave, og de sender tilmed soldater for å invadere og okkupere sine såkalte «broderland» og bortføre medlemmer av sine såkalte «broderpartier». Denne fascistiske piratvirksomheten deres har beseglet deres skjebne.

Den amerikanske imperialismen og sovjetrevisjonismen prøver til stadighet å «isolere» Kina. Dette gjør øre på Kina. Deres rabiate bejempele av Kina vil ikke kunne gjøre oss den minste skade, den bidrar tvert imot til å styrke vårt folks faste forsett om å bevare uavhengigheten og beholde initiativet i våre egne hender. stole på egen innsats og arbeide hardt for å gjøre landet vårt rikt og mektig; den bidrar til å bevise for hele verden at Kina har trukket en klar skillelinje mellom seg på den ene siden og den amerikanske imperialismen og sovjetrevisjonismen på den andre. I dag er det ikke imperialismen, revisjonismen og reaksjonen, men proletariatet og det revolusjonære folk i alle land som bestemmer verdens skjebne. De ekte marxistisk-leninistiske partiene og organisasjonene i forskjellige land, som består av proletariatets framskredne elementer, er en ny kraft som reiser seg og som har uendelig store perspektiver. Kinas Kommunistiske Parti er fast bestemt på å forene seg med dem og kjempe sammen med dem. Vi støtter fast opp om det albanske folket i deres kamp mot imperialismen og revisjonisme; vi støtter

fast opp om det vietnamesiske folket i fullføringen av deres motstandskrig mot amerikansk agresjon og for nasjonal frelse; vi støtter fast opp om de revolusjonære kampene som føres av folkene i Laos, Thailand, Burma, Malaja, Indonesia, India, Palestina og andre land og områder i Asia, Afrika og Latin-Amerika; vi støtter fast opp om proletariatet, studentene, ungdommen og den svarte befolkningens masser i De forente stater i deres rettferdige kamp mot den amerikanske herskerklikken; vi støtter fast opp om Sovjetunionens proletariat og arbeidende folk i deres rettferdige kamp for å styrte den sovjetrevisjonistiske renegatklisken; vi støtter fast opp om folket i Tsjekkoslovakia og andre land i den rettferdige kampen de fører mot den sovjetrevisjonistiske sosialimperialismen; vi støtter fast opp om de revolusjonære kampene som føres av folket i Japan, de vesteuropeiske land og i landene i Oceania; vi støtter fast opp om de revolusjonære kampene som folket i alle land fører, og vi støtter fast opp om alle de rettferdige motstandskampene mot den amerikanske imperialismens og sovjetrevisjonismens agresjon og undertrykkelsesvirksomhet. Alle land og folk som utsettes for agresjon, kontroll, intervensjon eller tyrannisering fra den amerikanske imperialismen og sovjetrevisjonismen, foren dere, dann den bredest mulig enhetsfront og styrt vår felles fiende!

Vi må ikke under noen omstendighet slippe av i vår revolusjonære årvåkenhet fordi om vi har seiret, og vi må under ingen omstendighet overse faren for at den amerikanske imperialismen og sovjetrevisjonismen kan sette i verk en omfattende agresjonskrig. Vi må treffe alle forberedelser, forberedelser mot at de setter i gang

en storkrig og mot at de ganske snart setter i gang en krig, forberedelser mot at de begynner en konvensjonell krig og forberedelser mot at de setter i gang en kjernefysisk krig i stor målestokk. Kort sagt, vi må stå beredt. Formann Mao sa for lenge siden: «Vi vil ikke gå til angrep med mindre vi blir angrepet; dersom vi blir angrepet, vil vi sikkert og visst gå til motangrep.» Hvis de insisterer på å ville slåss, skal vi holde dem med selvskap og slåss til siste slutt. Den kinesiske revolusjon seiret på slagmarken. Det kinesiske folks hundrevis av millioner som er væpnet med Mao Tsetungs tenkning, herdet i den store proletariske kulturrevolusjon og som har full tillit til at det vil seire, og Det kinesiske folks frigjøringshær er fast bestemt på å befri sitt hellige territorium Taiwan og besluttsomt, grundig, fullstendig og til siste rest utsette alle aggressorer som våger å komme!

Vår store leder Formann Mao peker på:

«Sovjetrevisjonismen og den amerikanske imperialismen arbeider hånd i hånd og har gjort seg skyldig i så mye ondt og usett at det revolusjonære folk verden over ikke vil la dem unnslippe sin straff. Folket i alle land reiser seg. En ny historisk periode med kamp mot den amerikanske imperialismen og sovjetrevisjonismen er inntrådt.»

Uansett om det blir krigen som fører til revolusjon eller om revolusjonen vil forhindre krigen, vil den amerikanske imperialismen og sovjetrevisjonismen ikke komme til å bestå lenge! Arbeidere i alle land, foren dere! Proletariatet og de undertrykte folk og land i verden, foren dere! Begrav den amerikanske imperialismen, sovjetrevisjonismen og deres lakeier!

AUF, EI SMÅBORGERLIK SEKT, fra s. 11

samme sosialdemokratiske grunnlag, AUF bare på et litt lavere utviklings-trinn. I kampen mot Marxist-leninistene vil det hos "radikale sosialdemokrater" melde seg et stadig sterkere behov for en slags ideologi. Denne ideologien vil være litt mer avansert (inneholde ihvertfall flere ord) enn det nåværende DEMOKRATT-preiket. Andre Gorz er som kjent en ordrik herre, og vil tjene dette formålet fortreffelig. Det er to grunner til at akkurat "gorzisme" vil appellere sterkt til "radikale" sosialdemokrater: (1) Den gir et godt alibi for å kritisere høyre-sosialdemokratiet, samtidig som (2) den gir en god grunn til å la være å føre noen praksis. (Strukturprætet krever et "demokratisk masseparti" som bygger på gorzismens hellige grunn, at fagbevegelsen må "bygge opp en strategi... osv., og det skjer jo ikke). Imens kan man vente og underholde seg med snakk om "hegemonier", "strukturer", "reformer" og "fremmedgjøring", og slikt preik kommer snart til å fosse av både AUFere og SFere.

Gustavsen og "Orientering" sa en annen ting etter AUF's landsmøte: At

det nyvunne idefelleskapet ville skaffe SF nye medlemmer (dvs. frustrerte AUFere). Men det kan jo ikke være riktig. Siden AUF står på SF's grunnlag, kan ikke frustrerte AUFere også stå der. Det viste seg jo etter landsmøtet i AUF at det gikk mange medlemmer til SUF, og at de som sto på SF's grunnlag var de som ble igjen.

De blir i AUF "på SF's grunnlag", og de liker seg like godt som Solheim, Maurseth og co. gjør det "på AUF's grunnlag". – Egentlig hadde de vel gjort seg fortjent til hverandre.

Sjøl om AUF såleis rekrutterer en stadig synkende andel arbeidende ungdom eller ungdom med proletar bakgrunn, finnes det i dag over hele landet, enkeltstående eller i grupper, kamerater som ennå er i AUF. Disse hører til i den revolusjonære bevegelsen og må få all mulig hjelp av andre kamerater til å føre kampen til et endelig brudd med AUF.

AUF har forvitra lenge, men etter landsmøtet i år er oppsplittinga

blitt betydelig raskere. Revolusjonære kamerater på flere plasser i landet tar opp en prinsipiell kamp mot AUF-ledelsen som i tur ender med at de blir satt utafør fylkingen. Sammen med dem går i mange tilfelle den dyktigste og mest aktive kaderen. Et godt eksempel er Oslo D-lag av AUF som mista over halvparten av den aktive kaderen. Andre steder, som i Kolbotn ved Oslo er hele den aktive kaderen gått ut.

Den overveldende majoriteten av disse kameratene har skjont betydninga av å skolere seg i marxismen-leninismen, Mao Tse-tungs tenkning, og flere av dem søker medlemsskap i SUF eller går med i klassekampen gjennom de progressive masseorganisasjonene; FNL-gruppene, anti-NATO-arbeid, student- og elevfronter. Denne utviklinga er en følge av og et bilde på den kraftige oppbløstringa i den revolusjonære bevegelsen. Det er en gledelig ting, og vi hilser slike kamerater hjertelig velkommen til aktivt arbeid for sosialismen i Norge.

marxismen-leninismens teori, som nytter selvkritikkens metode og er bundet sammen med folkets masser, en hær som ledes av dette partiet, en enhetsfront av alle revolusjonære klasser og alle revolusjonære grupper under ledelse av dette partiet – det er de tre viktigste våpen vi har brukt til å slå fienden med.

– Mao Tsetung –

Denne kampen for partiet har norske arbeidere og intellektuelle startet, gjennom at de driver studier for å "væpne seg med marxismen-leninismens teori". Her, som i Kina, vil kampen til slutt ende med seier.

Union, fra s. 4

ba derfor øyeblikkelig om en forklaring på forholdet. Han krevde et møte mellom fagforeningen og bedriftsledelsen. Da UNION nektet å imøtekomme kravet ble arbeidet på renseavdelingen lagt ned. Det skjedde kl. 11.15. Lørdag 12. april. Først kl. 20. søndag kveld ble arbeidet gjenopptatt. (Vedkommende avdeling har en betydningsfull stilling i hele produksjonen. En lengre arbeidsstans der ville på lang sikt lamme hele produksjonen.)

I mellomtida fikk fagforeningsformannen full støtte fra de øvrige fagforeninger på UNION, avd. 10 og 25. Bare ledelsen i Norsk Treindustriarbeiderforbund handlet som arbeidskjøpernes løpegutter og sendte Bråten telegrafisk beskjed om at arbeidet måtte gjenopptas – etter ordre fra arbeids-giverforeningen.

Det hører til historien at ledelsen på UNION Bruk ikke turde ta i bruk arbeidsretten mot arbeiderne, eller mot fagforeningsformann Bråten. Sjøl har han uttalt at verken han eller arbeidskameratene hadde noe å frykte i så måte. Ved en arbeidsrettssak skulle vi nok få satt søkelyset på forhold som ledelsen helst ikke vil bringe fram for offentligheten.

Arbeiderne på UNION Bruk har for alvor fått merke klassekampen på kroppen. De vil sikkert også i framtida velge kampens vei!

Radio Tirana

ENGELSK-SPRÅKLIG SENDING
PÅ KORTBØLGENS 31 og 42m.
FRA 06.30 til 07.00
" 16.30 " 17.00
" 18.30 " 19.00
" 20.30 " 21.00
" 22.00 " 22.30

DESSUTEN PÅ MELLOM-
BØLGENS 215m
FRA 21.30 til 22.00
HVER DAG

Kampen for enhet..... forts. fra s. 3

dem", kjemper mot feil og for enhet i fronten.

Altså : det hindrer ikke, men hjelper enheten i arbeiderklassen at marxist-leninistene går til kamp mot opportunistmen i arbeiderbevegelsen, for nettopp opportunistmen splitter enheten.

Altså : enhetsfronten er samla og sterk når de kommunistiske arbeiderne, som bygger på marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning, står samla og sterkt. En sterk marxistisk-leninistisk

avantgarde er forutsetninga for en sterk og levende enhetsfront.

Altså : marxist-leninistene legger grunnlaget for enhet i arbeiderklassen, når de skaper det virkelig, kommunistiske arbeiderpartiet, som splitter seg fra alle opportunistiske strømninger. Kampen for enhetsfronten begynner med partiet som bygger på marxismen-leninismen og Maos tenkning. Mao forteller hvordan folket i Kina vant sin frigjøring:

"Et veldisiplinert parti, væpnet med

FASCISTISK UNIVERSITETSLOV FORKASTET AV BÅDE STUDENTER OG LÆRERE

Den 28. mars i år fremmet regjeringa Odelstingsproposisjon nr. 50, et lovforslag om statens myndighet over universiteter og høggskoler som sjøl borgerlige professoerer blei tvunget til å karakterisere som fascistisk, jfr. oppslag i Arbeiderbladet 23. april. Forslaget gikk i korthet ut på følgende:

"Kongen gjev føresegner om

1. Fag
2. Obligatoriske kurs og praksis
3. Førebuande prøver som skal krevjast og kva tid dei må vera tekne
4. Avgrensing i tilgjenge til ny prøve
5. Vilååra for å kunne gå opp til eksamen, om dei ikkje er fastsett i lov
6. Vilååra for å få graden doktor, lisensiat og magister."

I praksis innebærer dette at Regjeringa v/ Kirke og Undervisningsdepartementet skal ha diktatorisk myndighet til å treffe avgjørende beslutninger om sentrale universitetsspørsmål som studieopplegg, eksamener o.l.

Lovforslaget blei for kort tid sida trukket tilbake av departementet fra Undervisningskomiteen i Stortinget. Årsaken til dette var imidlertid ikke proposisjonens innhold, men ganske enkelt at en valgte å ta hensyn til ønsket om en grundigere debatt i de høgere læreanstaltene offisielle organer. Det akademiske kollegium i Bergen fikk f.eks. forslaget til kommentar bare noen få dager før Regjeringa godkjente det ved kongelig resolusjon.

Studentene bør utnytte denne utsettelsen til å forberede en fornyet kamp mot statens forsøk på en sterkere og mer direkte kontroll over Universitetet og høggskolene når proposisjonen på nytt fremmes.

Offisielt blei Ot. prp. nr. 50 fremmet for å "samordne" en rekke lover som allerede gjelder. Men dersom vi skal skjønne bakgrunnen for og konsekvensene av dette initiativet, dersom det blir gjennomført, er det nødvendig å peke på endel kjensgjerninger som ikke blir nevnt i universitetsbyråkratiets formelle argumentasjon.

I løpet av det siste året har det nemlig vokst fram en progressiv bevegelse blandt

studenter og yngre lærere ved flere universiteter og høggskoler.

Ved siden av spørsmålet om boligforhold og husleier, moms og daghjemsplasser, har kampen dreid seg om utforminga av studieopplegg, faginnhold og eksamensformer. Av denne grunn har et av de mest sentrale angrepsmålene i studentenes kamp vært den statsopnevnte Ottosen-komiteens forslag om å forme den akademiske utdanninga enda sterkere etter "næringslivets" og "utviklingas", dvs. monopolkapitalens behov.

De etablerte universitetsorganene som Det akademiske kollegium, fakultetsrådene og det "parlamentariske", statskontrollerte Studenttinget har alle forsøkt å stoppe denne interessekampen ved å klynge seg til lov og reglement.

Men likevel har det blitt klart for alle at studentene, alliert med de mest progressive blandt lærerne, vil være i stand til å mobilisere en massiv motstand som vil lamme den ordinære virksomheten ved Universitetet, dersom de tiltake Ottosen-komiteen varslar blir forsøkt innført samlet, under ett. Løsninga for staten og universitetsbyråkratiet har derfor blitt å gjennomføre den samme politikken litt etter litt, under skinn av at dette er bare "tekniske forbedringer" og "effektiviserende tiltak".

Allerede i vinter skjedde det en sentralisering av student og eksamensregistreringa for å lette administrasjonens oversikt over og kontroll med hver enkelt student, lettvindt å kunne sjekke om en tar eksamener eller følger "obligatoriske kurs" i det samme tempo som statens bestemmelser tilsier det osv.

På samme måte er også samordninga av eksamenssystemet og opptaket til studiene som Ot. prp. 50 behandler en viktig del av Ottosen-komiteens forslag. Departementet forsøkt naturlig nok å presse igjennom lovendringene i hurtigtofsart for å hindre debatt og aksjoner fra studentens side, alt mens statssekretær Bargem forsikret at proposisjonen egentlig var en juridisk forbedring som i realiteten gav universitetet større frihet enn før. Sjølsagt er det riktig at full statskontroll over universitetene og

høggskolene egentlig ikke representerer noen særlig stor endring fra det som er tilfellet i dag. Ingen innbiller seg at Universitetets høyeste organ, Det akademiske kollegium, som består av reaksjonære proffesorer og en studentpamp, egentlig har noen makt.

Denne ligger helt og fullt hos monopolkapitalen og dens redskap staten, som kontrollerer utdanning og forskning gjennom bevilgningspolitikken, gjennom de kapitalistdominerte forskningsrådene, gjennom at proffesorer og andre høyere lærerkrefter direkte knyttes til staten og kapitalen som "eksperten", "rådgivere" o.l. En rekke framtrede jurister sitter f.eks. som styremedlemmer både i storbanker, forsikringsselskaper og private konserner.

Hovedhensikten med Ot. prp. nr. 50 var kort og godt å oppnå en lovendring som gir staten større formelle rettigheter når det gjelder utforminga av universitetspolitikken, samt muligheter til å gjennomføre store deler av Ottosen-komiteens innstillinger uten innblanding fra studentene og lærere, ja til og med uten debatt i statens eget sandpårøingsorgan: Stortinget.

Studentenes "egne" organer har i denne sammenheng spilt en ynkelig rolle. Mens vanlige stunter og lærere som fikk tak i lovforlaget straks slo alarm, og forsøkte å mobilisere en opinion mot det, så tok studentpampene departementet på ordet, og behandlet Ot. prp. nr. 50 som en ubetydelig, rent teknisk innstilling, som hadde størst interesse for forvaltningsjurister.

Norsk Studentunion tok f.eks. overhodet ikke saka opp på sitt landsmøte i vår., til tross for at styret da kjente til den. Studenttingets arbeidsutvalg, Oslo, sa seg først helt fornøyd med loven! Studenttinget samla seg riktignok seinere til protest, men det skjedde på et formelt grunnlag, "en måtte få bedre tid til å vurdere saka" osv. Ingen informasjon ble gitt videre fra Studenttingets side til vanlige studenter. Det blei ikke forsøkt å mobilisere til aksjoner mot forsøkene på økt statskontroll over universitet og høggskoler.

Dette viser at på nytt har studentpampene falt studentene i ryggen. På ny har det vist seg at arbeidet for studentenes interesser må føres av oss sjøl på hvert enkelt institutt. La oss bidra til å gjøre Faglig Studentfront både i Oslo og Bergen, til enda sterkere redskaper i denne kampen!

Realfagstudent. Oslo.

Medisinerstudentene streiket i Bergen

Medisinerstudentene i Bergen gjennomførte 14.5. en streik: for å understreke kravet fra studentene om at Odelstingsproposisjon 50 må trekkes tilbake. Streiken var 100% effektiv. Forelesninger og lesesaler var fullstendig tomme hele dagen. Også studenter fra andre fag som pleier å bruke medisin-lesesalen sluttet opp om streiken og holdt seg borte.

En nesten samstemmig studentopinion i Bergen, Trondheim og Oslo har vist tilbake odelstingsproposisjon 50 straks de fikk greie på innholdet i dette lovframlegget. Universitetslærere har også reist innvendinger og protester. Regjeringa forsøkte seg en stund med bortforklaringer og godsnakk, men etter medisinstudentenes manifestasjon blei lovframlegget trukket.

Første runde er vunnet. Men monopolkapitalens løpegutter i departementet og på universitetet vil sikkert fortsette sine anstrengelser for å tvinge på oss et universitet som kan være et mer effektivt redskap for kapitalmakta i undertrykkelsen av arbeidsfolk. For å oppnå det må de pålegge studentene stadig større byrder, "effektivisere" og rasjonalisere universitetsstudiene, og undertrykke all motstand mot kapitalmakts absolutte herredømme på universitetet. Vi kan vente nye forsøk på å overvinne eller overløste studentene og de progressive lærerne til høsten.

Studentpampene stoppet UNIVERSITAS

1. mai i Oslo så man overalt i sentrumsgatene progressive studenter som delte ut avisa "UNIVERSITAS" til de forbipasserende ("UNIVERSITAS" er organ for studentene i Oslo og utgis av Studenttinget.) Visse studentpamper og reaksjonære elementer blant studentene skar tenner, kan vi tenke, men de kunne ikke hindre at den "forbryterske" utdelingsaksjonen fant sted. I dagene før 1. mai hadde de organisert en leiteaksjon med politiets hjelp for å få opplaget beslaglagt, men uten resultat.

Så var det vel begått et lovbrudd? Nei, det var det ikke. Men det var begått et "tillitsbrudd". Redaktør Gullord i UNIVERSITAS mistet studentpampenes og universitetets myndighetenes tillit da han forsøkte å slå et slag for en fellesfront av arbeidsfolk og studenter mot kapitaldiktaturet og forsøkene på å legge stadig tyngre byrder på arbeidsfolk og skoleungdom. 1. mai-nummeret tok opp momsen, undertrykkinga av arbeiderungdom og progressive på skolene, yrkes-skader og hvordan den "medisinen" og

"arbeidshygienen" som doseres på Arbeidsinstituttene i Oslo bidrar til å bagatellisere skadene og fordreie fakta for å holde kapitalieirne økonomisk skadesløse.

I ledere heter det:

"Dette nummeret av "Universitas" blir delt ut til arbeidere og studenter i Oslo på 1. mai. Redaksjonen synes det er riktig å presentere endel krav og saker som progressive studenter mener fortjener oppmerksomhet på 1. mai. På denne måten prøver vi å bre opplysning om studentenes kår som en motvekt til den forvrengte og dels hets-betonte framstilling borgerpressen har gitt i de siste månedene.

Studentenes tradisjonelle rolle som rekrutter til toppstillinger i næringslivet og statsadministrasjonen er i ferd med å bli brutt. Samtidig som tallet på studenter øker, kan stadig færre studenter velge sitt yrke i frihet etter endt utdanning. Stadig flere studenter blir

klar over at den borgerlige myten om "akademisk frihet" ikke lenger har noe med virkeligheten å gjøre. Selvsagt tror ennå enkel studenter at de har frihet til å utdanne seg til hva de vil, – og at de vil beholde denne friheten når de kommer ut i arbeidslivet. Andre mener at vi må prøve å skape et "fritt, autonomt universitet" slik at studentene kan bli så "frie" at de kan "hjelpе arbeiderklassen".

Men dette er ikke riktig. Så lenge Norge er et kapitalistisk samfunn – så lenge en liten gruppe pengefolk kan utbytte flertallet – lever bare utbytterne i "frihet". Deres frihet er skapt av arbeidsfolks ufrihet.

Pampene var redde for at UNIVERSITAS' 1. mai-nummer skulle gi et "uriktig bilde" av hvor studentenes "ansvarlige" organer stod, dvs. et uriktig bilde av hvor studentpampene stod, slik at deres videre karriere oppover til de "betrodde" stillinger skulle bli vanskeliggjort. Hvor pinlig det ville være hvis statsbyråkratiet og kapitalieirne skulle oppfatte UNIVERSITAS som representativt for studentene! Da ville det jo bli umulig for studentpampene å utgi seg for å være studentenes representanter. De ville stå ribbet igjen, som representanter for bare seg sjøl.

Andre som forsøkte å stoppe UNIVERSITAS var tydelig redde for at folk skulle få et riktig bilde av studentenes kår. Det kunne føre til at flere grupper av folket fant sammen i felles kamp mot monopolkapitalens forskjellige diktat og overgrep.

Arbeidsutvalget for Studenttinget i Oslo skyndte seg å gi en uttalelse til pressa, der de flere ganger presiserer at stoffet i

UNIVERSITAS bare representerer synet til "en liten partipolitisk gruppering". Arbeidsutvalget suspenderte redaktør Gullord og hele redaksjonen med øyeblikkelig virkning og "forbød" at UNIVERSITAS skulle deles ut 1. mai. I uttalelsen insinuerer de at redaksjonen har misbrukt pengemidler ved å gå utover den økonomiske ramma for bladet.

Denne uttalelsen fikk stort oppslag i pressa, som vi husker. Flere aviser hadde intervjuer med studentpampen Arvid Sveen (DNA) som satte fram nye frekke anklager mot Gullord.

Redaksjonen svarte og avkreftet at budsjett-rammene var sprengt eller at instruksene var brutt på annen måte. Men dette fikk ikke presse.

I virkeligheten representerer UNIVERSITAS' 1. mai-nummer flertallet av studentene. Det gir et sannferdig bilde av studentenes kår og krav. Det presenterer studentenes fagforening, FSF. Det avslører hvordan studenttinget gang på gang har handlet mot allmannamøtenes vilje, forsøkt å kneble studentenes interessekamp, forsøkt å sette studenter og arbeidsfolk opp mot hverandre og forsøkt å sverte flertallet av studentene. UNIVERSITAS' 1. mai-nummer var for en gangs skyld ikke pampenes blad, hvor de kunne bringe bilder av seg sjøl og skjelle ut studentmassene for "manglende oppslutning" om pampeveldet. Det var studentenes eget blad som de brukte til å legge fram sin sak for vanlige folk på 1. mai.

Derfor blir kapitalens løpegutter så skremt. Og derfor har studentenes sluttet opp om redaksjonen, i vedtak på allmannamøter og andre representative forsamlinger.

Dansk ml-ungdom organiserer seg

I pinsehelga avholdt marxist-leninistiske kamerater i dansk SUF en konferanse i protest mot ledelsens falske "kongress". Gjennom reines SF-69-metoder hadde en "hellig allianse" av trotskister, VS-ere og andre som dekker sin borger-ideologi med revolusjonære fraser, kuppet København-avdelinga for å hindre de ledende marxist-leninistene i å komme til orde på kongressen. Dette vakte stor harme blant progressive medlemmer. Marxist-leninistenes appell om boikott av "kongressen" og innbydelse til en konferanse som skulle holdes parallelt med denne, fikk derfor brei oppslutning.

I løpet av konferansen kom det melding om at opportunistenes "kongress" hadde ekskludert alle de ledende marxist-leninistene. Med dette hadde opportunistene skaffet seg full kontroll over dansk SUF, og gjort organisasjonen til et ubrukelig redskap for den danske arbeiderklassen. Det blei derfor vedtatt at ML-konferansen at man skal danne et marxist-leninistisk ungdomsforbund. Forbundets hovedoppgaver blir å studere marxismen-leninismen, Mao Tsetungs tenkning, og å ta del i arbeidet med å bygge et revolusjonært, kommunistisk parti i Danmark, som kan lede den danske arbeiderklassen og de breie lag av folket i kampen mot monopolkapitalen og imperialismen.

Ingen må innbille oss at vi har skoledemokrati

Uro på Hokksund gymnas

På Hokksund gymnas har det stadig vært uro i den seinere tida. Elevene har innsett sin egen situasjon. Etter forgjeves å ha prøvet den parlamentariske veg "for å oppnå reformer er de nå villige" til å sette makt bak krava sine. Departementets lokale mann er rektor Wettergreen. Han har til enhver tid tolka reglementet på den måten som har passa han. Alle forsøk på reformer innafor det nåværende borgerlig-diktatoriske reglementet er blitt kvalt i ei uendelig papirmølle. Det som utløste det heile var at rektor med lærerrådet på slep nektet å sende elevrådets skknad om fritaking fra røykeforbudet til departementet. Grunnlaget for skknaden var at Hokksund gymnas nå var et "reint" gymnas dvs. skilt fra realskolen. Da rektor nektet å hjelpe til med å sende elevråds-skknaden videre til de høge bestemmende myndigheter, var det mange gymnasiaster som meinte at samarbeidslinja ikke lenger var brukbar. Dette kom fram i fleire innlegg på almannamøtet dagen etter. Da rektor Wettergreen prøvde å ta ordet blei han overdøvd av pip og tramp. Elevrådsformannen gikk av i protest mot rektors handlemåte. En meir "samarbeidsvillig" rektorgutt blei utplukka til

ny formann. Wettergreens motvilje mot elevaktivitet ga seg snart nye utslag. Han avsto en skknad fra gymnas-samfunnet om dans etter møtene. Heile elevrådsstyret trakk seg i protest. Rektor kalte det inntrufne "barnslig" og "umodent".

Denne episoden fra Hokksund er typisk for hva som skjer i skolen i dag. Det viser at samarbeidslinja har brutt sammen for godt. Vi må nytte heilt andre virkemidler for å omforme det borgerlige skolediktaturet! Monopolkapitalen og dens løpegutter kommer ikke til å tillate noe "skoledemokrati", verken for flertallet av elevene, flertallet av lærerne eller for folk flest. En elite av borgerlige strebere kan få boltre seg fritt i elevorganene, forutsatt at de forråder elevenes interesser og bruker tida til å dyktig gjøre seg for en videre karriere. Likeså kan ivrige samarbeidsmenn blant lærerne svinge seg opp til rektorer, stortingsmenn, departementssjefer og andre pampestillinger. Men gir det demokrati for folk flest, for lærerne og elevene? Tvert om. Det viser seg i praksis stadig klarere over heile landet at reglementet blir brukt og tolka slik det passer maktøverne, og elevenes menings-, ytrings- og organisasjonsfrihet oppheves.

GLIMT FRA ARBEIDER BEVEGELSENS HISTORIE

MARCUS THRANE

Et parti som leder en stor revolusjonær bevegelse, kan ikke vinne seier uten å beherske den revolusjonære teori, uten å være i besittelse av kunnskaper i historie, uten grundig forståelse av den praktiske bevegelsen. "Kinas kommunistiske partis plass i den nasjonale krig" (oktober 1938).

Uten et inngående historisk studium av kampen mellom arbeid og kapital i Norge, kan vi umulig forstå arbeiderbevegelsens stilling her i dag. Denne artikkelen tar for seg det som skjedde i Norge i årene 1848 – 51. Da organiserte arbeidere og andre utbyttede seg for første gang i vår historie på breiere basis for å drive klassekamp. Dette var altså det første store forsvaret om de kommende arbeidskamper.

ÅRSAKENE TIL THRANITTERBEVEGELSE

Thranitterbevegelsen oppstod som svar på økende press særlig på husmenn og landarbeidere. En øket utbytting av disse grupper pluss den harde utbytting av de få industriarbeidere som fantes og arbeidere i utvinningsindustrier (gruver) pluss håndverksvenner (i forbindelse med laugenes oppløsning) var helt nødvendig for at noen få mennesker skulle kunne samle sammen så mye kapital som måtte til for utviklingen av den industrielle kapitalisme.

Husmenn har vi hatt i Norge siden sagatiden. Helt fram til det attende hundreåret var det svært få av dem, i 1723 kun 11800. Men ut gjennom det 18. hundreåret gikk særlig storbøndene (korndyrkere og skogbrukere) energisk inn for å få satt ned husmenn på plasser under gården. De fikk da en sikker og stabil arbeidsstyrke. I 1825 var det hele 48.700 husmenn. Den viktigste typen husmann, arbeidshusmannen, brukte og bodde på et jordsykke som tilhørte gården, og han (pluss kone og barn) hadde arbeidsplass på denne gården. En del av tiden arbeidet husmannen for seg selv på "sin" jordlapp, resten av tiden arbeidet han nesten gratis for storbonden. Husmannen kunne så å si aldri leve på det han produserte på "sitt eget" jordsykke. Husmenns kår var ytterst dårlige. De hadde så stor arbeidsplass at de ikke fikk særlig anledning til å stille sitt eget bruk. Husmannen betalte høy leie for plassen og fikk lav lønn. Fattigdom var alminnelig og betleri forekom ikke sjelden. Dessuten var det stadige overgrep og brutal behandling fra jordeierne side. Husmannsordningen sto på sitt høyeste omkring 1850 og da var også utbyttingen særlig hard. Husmannen var ikke en proletar i moderne forstand. Husmannsordningen var en overgangsform til rent lønnsarbeid i landbruket.

Av følgende tabell kan vi se hvordan klasseforholdene på landsbygda forskjøp seg i tidsrommet 1801 til 1845.

Husmenn, tjenere og dagleiere på landet:	1801	1825	1835	1845
	203.000	212.000	225.000	247.000

Gårdbrukere:	1801	1825	1835	1845
	83.000	90.000	103.000	105.000

I tiårsperioden 1835–45 stiger tallet på bønder med knapt 2%, mens proletariatet (med

Bonden og arbeiderne
Tegning fra "Arbeider-Foreningernes Blad"

husmenn) stiger med 10%. Dette viser at det har skjedd en stigende proletarisering i denne perioden. I denne siste tiårsperioden viser det seg også at det er en forskyvning i retning av flere "rene" proletarer i forhold til husmenn.

Utenom denne langtidstendens i forbindelse med overgangen til kapitalistiske produksjonsforhold i Norge, må vi også trekke inn andre faktorer som også henger sammen med utviklinga til kapitalismen. I 1847–48 var det en stor krise i det økonomiske system i Europa. Dette var en av de periodiske kriser som Marx forklarer i "Kapitalen" og som var den direkte årsaken til den store revolusjonsbølgen på kontinentet i 1848. I Norge førte krisen også med seg dårlige tider. Særlig ble skogbruksindustrien og arbeiderne der rammet hardt. Dette førte til økende press og arbeidsløshet for arbeidsfolk. Vi må også merke oss at det ble en økonomisk oppgangsperiode fra begynnelsen av 1850-årene da Thranitterbevegelsen ble sterkt splittet i en samarbeids- og en kampfløy.

Første Artikkel

Av Terje Walen

THRANITTER BEVEGELSE

Marcus Thrane selv hadde reist i Europa i årene før den store krisen. Der hadde han lært de "utopiske" sosialister å kjenne. Særlig var han opptatt av Saint Simons ideer om det kristne brorskap og så det som en moralsk oppgave å bedre kårerne til de som var dårligst stilt i samfunnet. Thrane kjente ikke til "Det kommunistiske manifest" og den vitenskapelige sosialisme som Marx og Engels var i ferd med å utvikle akkurat i disse årene. Alt dette går tydelig igjen i det som vi har sitert av Thrane i denne artikkelen og det forklarer også hans og bevegelsens stilling til f. eks. reformer, staten og voldsbruk.

FREMVEKST

Det er på denne bakgrunn Thranitterbevegelsen vokser frem med nærmest eksplosjonsart fart. Marcus Thrane stiftet den første arbeiderforeningen i Drammen ved juletid 1848. I september 1849 var det 40 foreninger. I juli 1850 var det 273 foreninger med 20.000 medlemmer. Da bevegelsen hadde størst omfang tidlig på sommeren 1851 var medlemstallet et sted i nærheten av 30.000. Vi skal huske på at det bare var 1.4 millioner mennesker i hele Norge den gangen.

I bevegelsen var husmenn og landarbeidere den mest tallrike gruppen. Det er i de typiske jordbruksområder på Østlandet, der det var flest arbeidshusmenn og landarbeidere vi finner det største antall medlemmer. I byene var medlemstallet adskillig mindre, men også byene var bra representert.

HVA KJEMPET THRANITTERBEVEGELSE FOR ?

31. mars 1849 begynte Thrane å utgi "Arbeiderforeningernes Blad". Foreningens formål var "at virke lidt efter lidt til Arbeidernes forbedrede Kår og mindre Afhængighed af Pengemændene". I bladet sitt sier Thrane bl.a. "Socialismen vil omstynne den gamle Regel at den ene skal have Arbeidet og den anden Lønnen, og indføre den nye regel at enhver skal have etter sit Arbeid, thi kun et Samfund der hviler paa Retfærdighed, paa Ret og Sandhed, kun i et saadant Samfund kan det blive sand Frihed, Lighed og kristelig Brøderskab mellem Menneskene". "Selve Masserne av Folket begynder nu at indse, hvor galt det hele er indrettet, og man kan være vis paa, at alle de nyere Ideer om en forbedret Samfundsorden ikke lader sig betvinge. Socialisterne oplyser ikke at virke førend deres Ideer er bragt til Virkelighed. I vor Tid vil al Nationalkamp, al Strid mellem forskjellige Folkeslag efterhaanden ophøre, eftersom Frihedsideerne og Massernes Oplysning tiltager. Man vil fra nu av ikke længer strides om Narrerier for Kongernes Skyld, men vil stride for noget reelt – for Brød. Fremtiden vil frembyde en lang og haardnakket Kamp mellem Fattig og Rig. Det er saa naturligt, at med den stigende Oplysning en saadan Kamp maa opstaa, thi de arbeidende Klasser, som saa al den Overflod, som hersker blandt de store, maa, naar de faar blot et Glimt af Oplysning, bringes til at sige til sig selv: Det er besynderligt, at vi, som frembringer al denne Herlighed, selv ikke nyder noget deraf, det er besynderligt, at vi blot skal arbejde til andres Glæde. Det maa ikke længer forblive saaledes, at den ene haver Arbeidet og den anden Lønnen. Det er just ikke første Gang i Verden, at der oppkommer strid mellem fattig og rig".

I sin første artikkel i bladet vender han seg til arbeiderklassen med et opprop. "Arbeidere! Gud være med eder! Gud være med oss alle! En kamp maa begynde. Gud lede denne kamp saaledes, at den blot bliver aandelig og ikke legemlig, at den vil indskrænke sig til Kamp med Sandhedens Ord. Gud lede de mot hverandre stridende Stænder saaledes at Kanoner og Bajonetter undgaaes, saa at Efterslægten kan sige til vor Ros: Den Strid som i 1849 opstod i Norge mellem Arbeiderstanden og de tvende højere Stænder, blev ført med ægte kristelig Sindselag, saa den hele Strid kun var en Strid for at faa en sand og varig Fred". "Vaagner derfor op, Arbeidere! Forener Eder og bliver enige om at virke selv til Ederes Fremtids bedste: Thi I have nu længe nok erfaret, at det er forgjæves at vente paa at andre vil gjøre noget for Eder, naar I selv tier stille. Hav altid i Tanke, at "Enighed gjør stærk". Danner derfor Arbeiderforeninger; thi dette Middel er det eneste til at faa andre til at give efter".

Hver for seg kjempet foreningene for bedre arbeidsvilkår og høyere lønn, men dessuten kjempet bevegelsen for mer almenpolitiske krav som var atskillig farligere for den herskende klassen som bestod av de store godseiere, de meget rike handelsmenn, embedsmennene og verkseierne. Marcus Thrane om at Staten skulle tilegne seg udyrket men dyrkbar jord og selge den til arbeiderne, særlig husmennene, og at Staten skulle få i stand arbeiderbanker som skulle gi driftslån. Det ble reist krav om alminnelig stemmerett, om å avskaffe beskyttelsestollen, særlig på korn, om bedre folkeskoler, reformer i rettergangen, innskrenkninger i brennvinshandelen, folkepenger osv. Om disse kravene ble det skrevet en petisjon (bønnskrift) som ble undertegnet av 12833 personer og sendt til kongen.

BEVEGELSE BLIR "FARLIG"

I begynnelsen da thranitterbevegelsen var liten ble den først helt oversett, eller den ble kaldflirt av og rakk ned på. Senere, da bevegelsen hadde holdt sitt første landsmøte, norgeshistoriens første landsmøte av arbeiderforeninger, ble tonen en annen, den ble diskutert og alle måtte ta stilling til den. Bevegelsen tvang seg frem. Enda noe senere ble bevegelsen sett på med hat og forbitrelse av overklassen og medlemmene ble planmessig forfulgt. Særlig var presten Honorius Hallings "Samfundet på Enerhaugen", med bladet "For Fattig og Rig" virksom i heten. Det var like frem en motforening til arbeiderforeningene.

Høsten 1850 var det valg. Arbeiderforeningene preget valget ved sin agitasjon, og stemmeretts spørsmålet og husmannsforholdene kom under livlig debatt. Thrane gikk også direkte til angrep på Stortinget og sa at kaksene og "rikbøndene" regjerte der. Selv om det ble valgt inn mange representanter i Stortinget som ikke var regjeringsvennlige (dette var før parlamentarismen sto igjennom, dvs. før Regjeringen måtte støtte seg på et flertall i Stortinget) så ble ingen ting gjort.

I landet var det nød og elendighet. Arbeiderne brukte makt og satte seg til motverge mot urettferdige utkastelser, tvangsauksjoner og forskjellige former for brutalitet. Den herskende klassen og dens statsapparat økte heten mot thranitterbevegelsen til de store høyder.

Under dette presset og som et resultat av en begynnende høykonjunktur med bedre tider for noen av bevegelsens medlemmer, begynte bevegelsen å slå sprekker. Marcus Thrane forsøkte på dens andre og siste landsmøte, "Lilletinget" i Oslo 10–17 juni 1851, å samle bevegelsen om en forsiktig om enn noe tvebetydig linje. "Vi der kjender og forstaa Stemningen hos Folket, vi erkjender det for vor Pligt at opfordre enhver til Selvbeherskelse og Selvovervindelse. Ad Lovens Vei skal vi erhverve og tilkjæmpe os en lys og haabefuld Fremtid. Derfor Taalmodighed i det smaa og enkle! Men Kraft, Værdighed og Anstrengelse naar det gjælder".

Møtet var uklart og de fleste krevde handling i en eller annen form. Det var fortsatt nød i distriktene. Representanter fra Fet fortalte at 330 familier var blitt brødløse "formedelst Maskineri og Damp". Fra Ringerike ble det sagt at en ikke kunne holde ut lenger. I Høland var slagordet "Brød eller Død". Det ble også snakket om angrep på våpendepoter. Møtet ble holdt for lukkede dører. Overklassen og Staten satte ut alskens ville rykter og fryktet nok også selv for hva som nå kunne skje. Dette ser vi tydelig av at alle ferdige våpen ved fabrikkene på Kongsberg ble transportert til Oslo, låsene ble skrudd fra de gamle, gjenværende våpen, geværpene ble slått flate, de gamle sabelne brutt i stykker osv.

Her er et eksempel på Marcus Thranes enkle agitasjon. Til dette tresnittet knyttet han disse betraktningene: "Ovenstående bilde er en fireetasjers bygning og forestiller nutidens statsbygning. I nederste etasje står arbeiderne. Ovenpå deres skuldre i annen etasje borgerskapet og pengeveldet, ovenpå disse embetsveldet, og aller øverst kongeveldet. Vistnok trykker kongen embetsmennene, men så holder disse sig skadesløse hos borgerskapet, som klager svare over trykket, men dog har rett og makt nok til å holde sig skadesløse i nederste etasje hos arbeiderne. Det er disse som til syvende og sist må bære hele byrden."

BEVEGELSE BLIR KNUST

Den 7. juli 1851 satte så myndighetene i gang den store aksjonen mot arbeiderforeningene. Bevegelsens ledere ble fengslet, etterforskning ble satt i gang over hele landet, politiet fikk ordre om å oppta fortegnelse over arbeiderforeningenes medlemmer og flere ble fengslet.

Det ble nedsatt en kommisjon på tre medlemmer – en skriver, en politimester og en artillerikaptein – som skulle lede etterforskningen og dømme i saken. Thrane selv satt 3 år i varetekt før han ble dømt til ytterlig 4 års fengsel. I august 1852 ble det reist sak mot 144 mann, i april 1854 ble 133 kjent skyldige.

TREKK LÆRDOM AV HISTORIEN

Til slutt skal vi kort summere opp noen av de lærdommer revolusjonære sosialister i dag kan trekke av thranitterbevegelsens årsaker, vekst og ødeleggelse.

1) Vi ser tydelig at skjerpet utbytting, undertrykking og endring i klasseforholdene fører til øket motstand. Kamporganisasjoner og revolusjonære organisasjoner oppstår ikke av seg selv. De oppstår fordi utbyttingen øker.

2) Det er også vanlig at disse organisasjonenes reformistiske trekk er størst når organisasjonene fødes eller vokser sterkt, på overgangen mellom høykonjunktur og dårlige tider og når lavkonjunktur igjen går over i bedre tider. I lengre perioder med bedre tider har ofte reformismen en helt fremherskende stilling som i Norge i perioden etter 1851 (og f.eks. i en lengre periode etter 2. verdenskrig).

3) Så lenge de utbyttede klassenes kamporganisasjon er liten og ser ubetydelig ut, later overklassen som om den ikke eksisterer. Heten og motstanden mot organisasjonen øker med organisasjonens egen styrke og størrelse.

4) Når organisasjonen blir farlig for den bestående orden griper der herskende klassen inn gjennom sitt statsapparat, spesielt politi, militærvesen og rettsvesen, og forsøker å knuse organisasjonen.

De lærdommer vi har summert opp her bygger på det faktum at Norge fremdeles er et klassesamfunn med kapitalistiske produksjonsforhold der borgerskapets øverste lag sitter med makten over statsapparatet. Dette er de grunnleggende likheter mellom "Thrane's" Norge og "vårt" Norge. Ved siden av disse likheter er det mange ulikheter. Av disse kan vi nevne at den privatkapitalisme (for det meste ennå handelskapitalisme) som var fremherskende i 1850, i dag er blitt erstattet med monopolkapitalisme, at monopolkapitalens voldsapparat, militæret (NATO), politi, rettsvesen, er mye sterkere i dag enn den gang, at den revolusjonære bevegelsen i dag er mye breiere, dypere og teoretisk sikrere enn den gang, fordi vi har over hundre års lengre erfaring i klassekamp dersom vi vil ta i bruk denne erfaringen.

Helt til slutt må vi fremheve den aller viktigste forskjell, nemlig den at kapitalismen i dag er råtten tvers igjennom og at den er døende, mens kapitalismen i 1850 var livsfrisk og progressiv. Dette gir naturligvis også helt andre perspektiver for den bevegelse som nå

Nederste linjer mangler i originalen.